ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4636 16/29 ՄԱՅԻՍ 1901 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՍԷՖԷՐ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4636

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

Ենթակայեան թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրութեան։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

«Եկէք ձեր մայրաքաղաքը ձեզի տանք» կ'ըսեն դաշնակից ազգերու բանակները Չինաց արքունիքին, վասն զի պիտի երթանք, «Գացէ՛ք, որ գանք.» կը պատասխանէ անիկա. — ոչ, նախ դուք եկէք, ներս մտէք, յետոյ կ'երթանք կ'ըսեն անոնք. — մինչեւ չերթաք, չեմ գար. — մինչեւ չիգաք, չենք երթար։ — Ամիսներէ ի վեր ահա այս տեսակ բանակցութիւններ են որ կը փոխանակուին և ոչ ոք կրնայ դեռ որոշակի գիտնալ թէ ո՞ր կողմը առաջին անգամ պիտի շարժի, դաշնակիցնե՞րը թէ Չինաց արքունիքը։ Իսկ այն պաշտօնական հեռագիրը՝ որ կ'ըսէր Պերլինէ թէ Վալտէրսէ մարէշալը յունիսի սկիզբը պիտի մեկնի անկէ՝ ինչպէս նաեւ վերջին հեռագիրները որ կ'ըսէին թէ ընդհանուր հրամանատարի պաշտօնը պիտի ջնջուի, չեն նշանակեր բնականաբար թէ գերման զօրքերը և նաւերը ամբողջովին պիտի հեռանան երկնային կայսրութեան մայրաքաղաքէն և սահմաններէն և ոչ ալ թէ միւս դաշնակից ազգաց զօրքերը պիտի քաշուին ամբողջապէս այդ խորհրդաւոր երկիրը։ Խորհրդաւոր արդարեւ, բառին լայնագոյն իմաստով, զի ահա երկու նոր նշանաւոր մանտարին-մեռելներ՝ յարութիւն կ'առնեն հակառակ ամիսներէ ի վեր իրենց կարծեցեալ ուղեւորութեան Պուտտայի կամ Կոնֆիւկիոսի գիրկը։ Խորհրդաւոր դարձեալ իր այնքան զարմանալի դիւանագիտութեամբ ու խորամանկ հնարիմացութեամբ, որ ութը տէրութեանց միահաղոյն պահանջման հակառակ՝ 11 պատժելի խոշոր յանցապարտներէն հինգին կամ վեցին գլխատմամբ կամ անձնասպան մահուամբ աշխարհէս վտարումը հազիւ կարելի եղած է դեռ յաջողցնել. խորհրդաւոր նաեւ այն տարիճան որ մինակ Չինացի մը — Լի-Հունկ-Չանկ —, մարմնացումը դեղին ցեղի ենթանատիպ խորամանկութեան, կարող կ'ըլլայ մօտ տաս ամիսներէ ի վեր խաղցնելով խաղցնել 10—15 միլիոն սուինի հզօրագոյն ութ տէրութիւնները և դնել զանոնք այնպիսի վիճակի մէջ, որ ստիպուին գրեթէ խնդրել որ այս անստուգութեանց օր առաջ վախճան տալու յօժարութիւն ունենայ իր վեհապետը, այսինքն բարեհաճի դառնալ Բէքին, որպէս զի իրենց բանակները քաշել կարենան։ Այլ միւս Վալտէրսէ մարէշալը կը յուսար թէ Երկնից որդին Բէքին գալով իրեն յարգական այցելութիւն մը պիտի տար, որպէս զի անկէ վերջ մեկնէր անկէ, Լի-Հունկ-Չանկ գործերը այնպէս մը կարգադրած կ'երեւի որ Վիլհէլմ Բ. կայսեր ներկայացուցիչը չպիտի կրնայ այդ փառքը վայելել, զի ծերունի դիւանագէտ Չինացին չէր կրնար այդ տեսակ բան մը հանդուրժել իր վեհապետին համար։ Իսկ եթէ երբեք հակառակը գրուած է որ օր մը այդ վիճակը ունենայ քանի մը տասնեակ դարերու անցեալ ունեցող հինաւուրց Չինական կայսրութեան ներկայ վեհապետը, կ'երեւի թէ առաջին անգամ Նիքոլա Բ.ի ներկայացուցիչին վերապահուած է այդ պատիւը, քանի որ Չինաց լիազօր պատուիրակը, ինչպէս յայտնի է, Ռուսիոյ ներքին թելադրութեան ու քաջալերութեան միայն կը պարտի իր յաջողութիւնները, որոնցմէ ամէնէն աւելի գոհ ըլլալու պատճառ ունին Թուան իշխան և Թունկ Ֆու Սիանկ, քանի որ իրենց գլխակաղորդ գլուխները ազատեցին։ Իսկ 450 միլիոն թալէի տուգանքը բաղդատաբար շատ մեծ հարուած մը չէ Չինաստանի համար, քանի որ իր հողային ամբողջութիւնը կորսնցնելու վտանգին մէջ էր, մինչդեռ առայժմ անհետացած կ'երեւի այդ վտանգը։

* * *

Գերմանացւոց ձեռնէրէցութեան ոգւոյն և յանդուգն գործունէութեան վրայ շատ բան գիտէր ամէն մարդ, բայց այն հնարքը որ, կ'ըսուի թէ, բանեցուցին Ֆիկարօն ձեռք առնելով Ֆրանսական մտքերու և գաղափարներու վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու համար, ոչ ոքի միտքէն կրնար անցնիլ։ Թէպէտ Մաքէնի այս մասին տուած լուրը իր բոլոր մանրամասնութեամբ չճշդուեցաւ դեռ և դատական դիմումներու ու մենամարտի հրաւէրներու տեղի տուաւ, որոնք շատ անգամ իրողութիւնը ճշդել երեւան բերելու չէ որ կը ծառայեն, բայց նոյն իսկ այդպիսի լուրի մը կամ ամբաստանութեան մը այնքան կարեւոր լրագրի մը կողմէ հրապարակ հանուելու պարագան վերին աստիճան հետաքրքրական ըլլալէ զատ մէջտեղ կը դնէ նաեւ սա երեք բաները, 1. Թէ մամլոյ ազդեցութիւնը ո՛րչափ մեծ է հասարակային կարծեաց վրայ Եւրոպական կարգ մը ազգաց մէջ, որ զայն ուզուած կերպով գործածելու համար այսպիսի գաղտագողի հնարքներ կը մտածուին. 2. Թէ հաւանականութիւն կայ որ Ֆրանսայի մէջ ամէն բան կարելի ըլլայ ձեռք բերել, ինչ որ պատիւ չի բերեր լուսաւորութեան և քաղաքակրթութեան մենաշնորհը ուրիշ չտուող Ֆրանսական ազգին բարքին ու նկարագրին։ 3. Թէ գերմանական ոգւոյ ձեռնէրէցութիւնը և ամէն բան տիրելու յանդուգն փափագը մինչեւ ո՞ւր կրնայ հասնիլ, ինչ որ Ֆրանսականին հակառակը մեծ պատիւ կը բերէ տեւտոն մտքին ու կամքի կորովին։ Իսկ թէ ընտրուած միջոցը ուղիղ չէ խոստովանելի ըլլալու չափ, այդ մասին չափազանց կարեւորութիւն ընծայելը տգիտութիւն է քաղաքականութեան այն սկզբունքին թէ նպատակին հասնելու համար միջոցի խտրութիւն պէտք չէ դնել։ Եւ պզտիկ նպատակ մը չէր Ֆրանսական առաջնակարգ լրագիր մը վարձելով՝ նոյն իսկ Ֆրանսայի սահմանին մէջ՝ Ֆրանսական գոյնով, տարազով, գրչով և լեզուով գերմանական տեսակէտը առաջ քշել կամ դէպ ի այդ տեսակէտը վարել Ֆրանսացի դիւրաբորբոք ժողովրդեան մտածելու, յուզուելու, գրգռուելու ուղղութիւնը, որչափ որ կրնայ յաջողիլ ընելու միակ թերթ մը, ըլլայ նոյն իսկ Ֆիկարօն։ Բայց բնականաբար հոն կանգ չպիտի առնէին այդ խելքը մտածողները. առաջին յաջողութենէն քաջալերուելով կրնային փորձուիլ ուրիշ ձեռնարկներ ալ ընելու։ Բանամայական և Տրէյֆիւսեան գայթակղութիւններէ ետք կարծեցին թէ կրնային ամէն բան Ֆրանսացիներէ յուսալ։ Եւ նոյն իսկ այսպիսի վրդովեցուցիչ լուր մը հրապարակ նետել միթէ քի՞չ կը նպաստէ միտքերը յուզելու, կիրքեր ու ատելութիւններ գրգռելու և դէպ ի ազգային լրագրութիւնը անվստահութիւն ու կասկած յարուցանելու Ֆրանսայի մէջ։ Այսքանն իսկ շահ մը չէ՞ Գերմանիոյ համար որ ամէն բանէ առաջ կը փափաքի որ Ֆրանսա ներքին պառակտումներէ աչք չբանայ։

* * *

Գերմանական ուրիշ հնարք մը չէ՞ր միթէ Ֆրանսացիները իրենց քաղաքական ուղղութեան մէջ շփոթեցնելու համար՝ Մեցի ռազմափորձերուն հրաւիրել Պերլինի ռուսական դեսպանը, որ բնականաբար Զարը կը ներկայացնէր հոն։ Դեռ Գ. Տէլքասէի այցելութեան առթիւ ի Բեդրսպուրկ արտասանուած բաժակաճառերուն արձագանգները չմարած, և ոչ ալ նոր կնքուած 424 միլիոնի փոխառութեան գործողութիւնն աւարտած, Ֆրանսացւոց տաքցած զգացումներուն ու վառուած երեւակայութեան վրայ սառ ջուրի յանկարծական լոգանք մըն էր պարզապէս ռուսական դեսպանին ներկայութիւնը այդ գերմանական ռազմափորձերուն Մեցի մէջ, որոնք Ֆրանսայի դէմ միայն կը պատրաստուին։ Այս ինչպէս դաշնակից է, կը հարցնեն Ֆրանսացիք իրարու, սա մեր դաշնակից Ռուսիան որ նաեւ մեր թշնամիին ալ բարեկամն է և մեզ դէմ պատրաստուած ռազմափորձերը իր դեսպանին ներկայութեամբ կը քաջալերէ։ Դէթ այնքան փափկանկատութի՞ւն ալ չունեցաւ մեր սիրտը չվշտացնելու համար, քանի որ դեռ նոր... կէս միլիարի չափ Ֆրանք փոխ առինք իրեն։ Այս և ասոր նման խօսքեր ու խորհրդածութիւններ ըրին ու կ'ընեն անշուշտ։ Բայց միթէ առաջին յուսախաբութի՞ւնն էր որ կ'ունենան Ֆրանսացիք։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

«ՆՈՐԱՎԷՊ»ԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Հետաքրքիր Ամերիկուհիի մը Բիւրակնի միջոցաւ «Նորավէպ»ի մասին հրապարակ նետած հարցումին փութացին պատասխանել այլ և այլ հմուտ անձեր՝ որոնցմէ երկուքը դատափետեցին և միւս երկուքը ջատագովեցին զայն։ Այս ջատագովականը ամէնէն աւելի ծանրուն կերպով ըրին Մասիսի 18 թիւին մէջ Գ. Զօհրապ էֆ. և Ռ. Պէրպէրեան էֆ.։

Գ. Զօհրապ էֆ. անվեհեր համարձակութեամբ մը իր caractèreին ու արուեստին բերմամբ, հրապարակաւ կը ստանձնէ պաշտպանութիւնը այդ բառին՝ զոր ինքը խնամեց, զարգացուց այնքան գորովալից գուրգուրանքով. այսպիսի իրաւունք մը պիտի չզլացուէր նոյնպէս որ և է անձի, որ դիւցազնական ջանքեր կ'ընէ հրդեհի բոցերուն մէջէն իր սիրական որդեգիրը փրկելու համար։

Կարծեմ թէ մեր մեծ գրագէտը պիտի չզլանայ մեզի շնորհելու նոյն համարձակութիւնը, որպէս զի կարենանք իրեն դիտել տալ թէ իր ջատագովականին մէջ չէ յաջողած, այսինքն չէ կրցած պաշտպանել Նորավէպ բառին կազմութիւնը, ինչպէս պիտի կրնար մեծ ճարպիկութեամբ պաշտպանել թերեւս սնանկ վաճառական մը և այնքան դիւթական լեզուով գրել նորավէպ մը։

Վասն զի Նորավէպ բառի կազմութեան ի նպաստ մէջ բերած օրինակներէն մեծ մասը՝ Նորատի, Նորաձեւ, Նորատեսակ, Նորաղանդ, եւ այլն, բարդութիւններ են Նոր ածականէն և գոյականէ կազմուած, սակայն անոնց տեսակը միշտ ածական է և հազիւ կարելի է գոյականաբար գործածել, ինչ որ ամէն ածականի իրաւունքն է արդէն։ Այսպէս կ'ըսուի նորատի (աղջիկ), նորաձեւ (զգեստ), նորատեսակ (իր), նորաղանդ (մարդիկ)։ Մինչդեռ պէտք է գիտնալ թէ Նոր ածականը՝ գոյականի մը հետ բարդուելով՝ նոր գոյական մը յառաջ բերելուն մէջ է խնդիրը, զոր կը շփոթէ Գ. Զօհրապ էֆ.։ Իր ջատագովականին նպատակէն վրիպած և Նորավէպի սնանկութիւնը վճռուած ըլլալը անխուսափելիօրէն պիտի հետեւցընէինք, եթէ Ռ. Պէրպէրեան էֆ. իր հմտալից դիտողութեամբը օգնութեան չհասնէր մեզ ամէնուս սիրելի փաստաբան-գրագէտին։ Այս մասին քիչ մը վարը։

Զօհրապ էֆ.ի վիպակ բառի մասին ըրած դիտողութիւնը կ'արժէ նկատողութեան առնել։ Որչափ որ ակ մասնիկի մասին իր յայտնած կարծիքը լեզուաբանական ճշմարտութիւն մըն է, սակայն մենք իրաւունք ունենալ կը կարծենք չզատելու թէ ի՛նչ իմաստով և ի՛նչ ըմբռնումով որ տունը թանձրացեալ գոյական կը համարուի, նոյն իմաստով և ատկէ ոչ նուազ իրաւունքով վէպը թանձրացեալ գոյական մը համարելու ո և է արգելք չենք տեսներ։ Ապահովաբար տարբեր ծագում մը ունի այն ակ մասնիկը որ կը գտնուի ինչ ինչ բայարմատներու ծայրը և սովորաբար ներկայ ընդունելութիւն կը շինէ. ինչ. խնդրակ, վրէժ-ակ, հաւ-ակ, աղք-ակ, էակ և այլն։ Ուրեմն վիպակի կազմութեան մէջ օրէնքի հակառակ բան մը չկայ, և մանաւանդ թէ Նորավէպին անսովոր կազմութիւնը չարդարանար վիպակին կարծեցեալ սխալ կազմութեամբը։

Գալով Ռ. Պէրպէրեան էֆ.ի դիտողութեան, որ՝ Հ. Ա. Բագրատունիէ ըրած կոչումներովը բաւական զօրաւոր ջատագովական մըն է ի նպաստ Նորավէպին, պէտք է խոստովանիլ արդարեւ թէ «Ցածականէ և ի գոյականէ բարդքն երբեմն գոյական նշանակութիւն ունին, բայց այնպէս զի ածականն համարի մակդիր գոյականին, որպէս թէ առանց յօդելոյ կային», և այս բանին ապացոյց են աղուամազ, մեծամօր, և այլն բառերը։ Պէտք է միւս կողմէն հարեւանցի չնշել թէ այդ մէջ բերուած բառերէն շատերը միջին հայերէնի շրջանէն են, իսկ ոմանք ալ գոյական մը կը մատնեն լաւելայն։ Բայց քանի որ, կ'առարկուի, ածականին գոյականի մը հետ բարդուելովը նոր գոյական մը շինուած ըլլալու բաւական օրինակներ կան, ինչու այդ իրաւունքը զլացուի Նորին։ Ասիկա լուրջ դիտողութիւն մըն է զոր կ'ընեն թէ Զօհրապ և թէ Պէրպէրեան։ Մենք պիտի ըսենք թէ այդ մասին ոչ միայն իրաւունք ունին, այլ նաեւ պիտի մատնանշենք երկու բառեր զոր գործածուած կը գտնենք մատենագրութեան մէջ. ինչ. Նորավանք որ Ե. դարու վանական հաստատութիւններէն մէկն էր. նոյնպէս Նորաքաղաք (*), (Ագաթանգեղոս, էջ 118)։

Սակայն Պէրպէրեան էֆ.ի լուրջ ուշադրութեան կը յանձնենք սա կէտն ալ թէ ինչու Խորենացի (Բ. կե.) և Փարպեցի (էջ 105), փոխանակ ըսելու Նորաքաղաք, կ'ըսեն պարզապէս Նոր քաղաք։

Երկու կարեւոր մատենագիրներու գործածութեան կերպը, ըստ մեզ, վճռական վկայութիւն մըն է թէ Նոր ածականին գոյականի հետ ոչ թէ պարզ առընթերադրութեամբ այլ յօդակապով բարդումը անսովոր էր հայ լեզուին։

Խնդիրն այս վիճակին մէջ և մեր դիտած տեսակէտով Նորավէպ բառին կազմութիւնը théoriquement կ'արդարանայ միայն, ինչ որ հաստատուն կռուան մը չէ միշտ բառակազմութեան օրէնքին մէջ, վասն զի երբ Հոգի բառէն հոգեկան ածանցականը ունինք, ինչու Որդի բառէն որդիական, և ոչ թէ որդեկան ածանց բառը ունինք։

Նորավէպ բառը եթէ նոյն իսկ շատ ուղիղ կամ սովորական համարուի ըստ կազմութեան, չի կրնար սակայն արդարանալ ըստ իմաստին, այսինքն իբր հարազատ և յստակ թարգմանութիւն Ֆրանսերէն nouvelle բառին, որուն սահմանը Ֆրանսերէն բառգիրքներու համաձայն է «Composition littéraire qui tient le milieu entre le conte et le roman», մինչդեռ Նորավէպ կը նշանակէ նոր վէպ, թէեւ արուեստի և յօրինուածքի տեսակէտով համապատասխանէ nouvelleի սահմանին։

Նորավէպ թէ վիպակ, որն ալ ըլլայ, մեզի համար nouvelleին իմաստը տառապէս ցոլացնելու անբաւական եղող բառեր են, մին իր անսովոր կազմութեամբ և իմաստի ընդարձակութեամբ, իսկ միւսը ոչ-հարազատ թարգմանութեամբ։

Մաղնիսա Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

(*) Բնագրին մէջ գրուած է Նորաքաղաքն, որուն վերջին Ն յօդը կը յայտնէ թէ իբր ածական կամ մակդիր գործածուած է։

ԻՐԱՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԶՕԼԱ ԵՒ ԻՐ ԴՊՐՈՑԸ

ԺԴ.

Այս Թերանկալ ընտանիքին պատմութիւնը հայթայթած է Զօլային իր բոլոր վէպերուն նիւթը։ Ինչ որ իրեն չպիտի ընծայած ըլլար կեանքը զոր կը ճանչնար իրապէս, բոլորովին պատրաստ գտաւ զայն քաղաքական կանոնադրութեան ու բժիշկներուն՝ Թերանկալներուն վրայ գրած տեղեկագիրներուն մէջ. ամէնէն գարշատեսիլ ոճիրներուն, ամէնէն անլուր արկածներուն, ամէնէն խոլ ու ամէնէն չփոթ՝ անկանոն ընթացքներուն այն առատ՝ բազմերանգ համամթերքին մէջ, արուեստագիտական հակամիտութիւններով՝ մղումներով խաչաձեւուած ա՛յն համայնքին մէջ որ մասնաւորապէս կծու՝ կծուախայթ կ'ընեն զայն։ Եթէ վէպ-թերթօններ կարկտող որ և է գրչակ մը առանց գիւտ մը ընելու բարեբաղդութիւնը ունենար, հաւանականապէս ձախաղանգած՝ ապականած պիտի ըլլար իր նիւթը։ Զօլա, իր մեծ զօրութեամբը և իր մթին տեսուր յուզումնականութեամբը, գերազանցօրէն արուեստագիտական մաս մը հանած է այդ նիւթէն։ Եւ սակայն իր շօշափած նիւթագետինը (terrain) colportageի վէպինն է, այսինքն հինցած՝ խոնջ ռոմանթիզմի մը որ ոչ թէ ապարանքներու մէջ կը տանի իր երազները, ինչպէս կ'ընէր ծաղկելու ատեն, այլ գարշելի խաղատուներու, արգելարաններու ու խելագարներու ապաստարաններու մէջ և անոր չափ նաեւ կը հեռանայ առօրեայ կեանքին միջակ խաւէն, միայն թէ հակառակ ուղղութեամբ մը, դէպ ի ստորինը և ո՛չ թէ դէպ ի բարձրը։ Բայց եթէ Զօլա անհունապէս աւելի տաղանդ ունի քան գերմանացի վիպասանները՝ որոնց կը պարտինք սա ազդու գործերը, Ռիխանսօ Ռիխանսինի, Արեւնաքաւու Կուսանը, Շտէֆանճրայնի Դաճրեը, եւն., բայց ասոր հակառակ, նաեւ անոնցմէ նուազ անկեղծ է։ Որովհետեւ դէթ անոնք միաբերան կ'ընդունին թէ իրենց սեւին մէջ ամէնէն գերազանցօրէն ազդեցուցիչ ու անզուգական ահաւորութիւններ են որ կը պատմեն, մինչ ինքը, Զօլան, իր՝ ընթերցուածէ մը քաղուած ոճրագործներու ու յիմարներու քրոնիկոնը կը համարի իբրեւ Ֆրանսական ընկերութեան բնական բնօրինակը պատմութիւնը, ամէնօրեայ կեանքին քննութենէն արտահանուած պատմութիւնը։

Ամէնէն արտասովորին ու ամէնէն բացառիկին մասնաշրջանակին մէջէն իր նիւթին ընտրութեամբը, ամէնէն գերազանցօրէն անիրական աշխարհին հայեցողութեան աղայական կամ յիմար խորհրդանշանապաշտութեամբ ու մարդակերպականութեամբ, «իրապաշտ» Զօլան կը ներկայանայ ուրեմն իբրեւ անմիջական չփչփատ չարունակող մը, հետեւող մը, ռոմանթիքներուն ճամբան. իր գործերը իրմէ առաջի գրագէտներուն գործերէն երկու մասնահանգամանքով միայն կը զանազանուին զորս աղէկ նշմարած է Պրիւնդիէր. «Յոռետեսութեամբ և խոշորցնելու (grossièreté) արուեստականութեամբը (*)։ Զօլայի այս մասնահանգամանքները կը հայթայթեն մեզի յատկանշական դրոշմ մըն ալ ինքնակոչ իրապաշտութեան կամ բնապաշտութեան, զոր պարապ տեղ պիտի փորձէինք զատել հոգեբանական, գեղեցկագիտական և պատմական-գրական հետազօտութեամբ, բնապաշտութիւնը որ բնութեան ու իրականութեան հետ բան մը չունի, այդ դառնալով, յոռետեսութեան և գռեհկաբանութեան կանխամտածուած մէկ պաշտամունքն (culte) է։

Յոռետեսութիւնը իբրեւ փիլիսոփայութիւն՝ նախնական ժամանակներու աւելորդապաշտութեան մէկ մնացորդն է, որ կը նկատէր մարդը իբրեւ տիեզերքին կեդրոնը ու նպատակը։ Եսապաշտութեան փիլիսոփայական ձեւերէն մէկն է ան։ Յոռետես փիլիսոփաներուն բոլոր առարկութիւնները բնութեան և կեանքին դէմ միայն սա պարագային իմաստ մը կը պարունակեն իրենց մէջ, երբ իրենց նախադրեալը՝ տիեզերքին մէջ մարդկային մտքին գերազանցութեան օրէնքի մը կը դառնայ։ Երբ յոռետես փիլիսոփան կ'ըսէ, բնութիւնը ուղիղ չէ՛, բնութիւնը անբարոյական է, բնութիւնը անգութ է, ի՞նչ կը նշանակէ ատիկա եթէ ոչ, չե՛մ ըմբռներ բնութիւնը, և սակայն կա՛յ ան որպէս զի ըմբռնեմ զինքը. բնութիւնը միայն իմ օգուտս նկատի չառներ, և սակայն ինծի օգտակար ըլլալէ զատ ուրիշ գործ մը չունի ան. բնութիւնը միայն կարճ կեանք մը կ'ընծայէ ինծի, յաճախ ցաւերով տանջուած, և սակայն իր պարտականութիւնն է հոս տանիլ իմ կեանքիս և իմ չարունակական ուրախութիւններուս յաւիտենականութեանը վրայ։ Երբ Օսկար Ուայլտ կը զայրանայ սա՛ իրողութեան դէմ թէ բնութիւնը ո՛չ մէկ տարբերութիւն կը դնէ իր և ճարակող եզին միջեւ, կը խնդանք այս տղայամտութեան վրայ։ Բայց Շոբէնհաուէրները, Էտուառ տը Հարդմանները, Մէնլէնտէրները, Պանսընները Օսքար Ուայլտի միամիտ մեծամտութիւնը փայփայելէ տարբե՞ր բան մը ըրին միթէ իրենց հաստ գիրքերովը, սոսկալի լրջութեամբ մը։ Փիլիսոփայական յոռետեսութիւնը իբրեւ խնդրուած (postulat) ունի աշխարհին երկրորդական յղացումը. կը ծնի և կը մեռնի Պտղոմէոսի վարդապետութեամբը հետ։ Երբ Կոպեռնիկի տեսակէտին հետ դէմ յանդիման գտնուինք, ո՛չ իրաւունք, ո՛չ իսկ տենչ կ'ունենանք մեր տրամաբանութեան, մեր բարոյականին և մեր անձին առաւելութեան չափը յարմարցնելու բնութեան վրայ, և զայն անուղիղ, անբարոյական կամ անգութ անուանելու, բան մը որ նշանակութիւն չունի ա՛լ։

Բայց ճշմարտութիւնը հո՛ն է նաեւ որ յոռետեսութիւնը փիլիսոփայութիւն մը չէ, այլ խառնուածքային վիճակ մը։ «Զգային դրութեան զգացումները կամ գործարանական զգայութիւնները որ զանազան գործարաններու մարսողական, շնչառական, եւն. — միանոյն ատեն կատարուող վիճակներէն կը ծնին, կ'ըսէ Ճէյմս Սիւլլի, կը թուին, որպէս ուսուցիչ Բէյրէ ծանուցած է վերջերս, մեր յղացումնական կեանքին խառնխուռը ըլլալ։

ՄԱՔՍ ՆՈՐՏՈՒԻ

(*) Ֆ. Պրիւնդիէր, op. cit. էջ III.

—)(13)(—

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Գ.

Սակայն, այդ միջոցին, Սառայի մայրը յոնքերը պռստած՝ մօտեցաւ, եւ անոր ձեռքէն բռնելով՝ հեռացուց զայն։ Խոշոր ու կարմրադէմ մարդը բուռն լուտանքներ արձակեց գնչուներու հասցէին, որոնք իրենց չահագրգռուող անձերու ցոյց տուած բարութիւններն անգամ կ'արհամարհէին։ Յետոյ, նոյն անձը ուղղուեցաւ դէպի խումբին պետը, որ երկայն ծխափող մը կը քաշէր՝ կաթսայագործին խանութին դրան կրթնած։ Խումբին պետը իր գտակը հանելով ու ժպտելով յարգական խոնարհութիւն մը ըրաւ այդ խոշոր մարդուն առջեւ։ Այս վերջինը քանի մը հանելով գրպանէն պետին ձեռքը դրաւ, որ անմիջապէս իր մօտ կանչեց Սառայի մայրը և քանի մը խօսք ուղղեց անոր, Գնչուհին սկսաւ լալ և պոռալ, ոտքերը գետին զարնելով. բայց գնչուներուն պետը աւելի բուռն շեշտ մը դրաւ իր խօսքերուն մէջ և ձեռքը բարձրացնելով ըսաւ. «Բաւ աղջիկդ չէ ան։» Այն ատեն գնչուհին գետնին վրայ նստաւ ու Սառան իր թեւերուն մէջ առնելով սկսաւ հեծկլտանքներ արձակել։ Գնչուներու պետը նորէն սկսաւ խօսիլ այս վերջնոյն հետ, որ այս անգամ առանց դիմադրութեան, բայց արցունքներու հեղեղներ թափելով, թողլ տուաւ որ Սառան տանին։ Խոշոր ու կարմրադէմ մարդը կառք առաջնորդեց Սառան, որուն ի տես սեւազգեստ կինը ուրախութեան ճիչ մը արձակեց, իր թեւերուն մէջ սեղմեց զայն խանդաղատանքով ու համբուրեց անոր թարմ դէմքը։ Կառքը սրարշաւ մեկնեցաւ Սառայի մանկութեան ընկերները ու զրկանքի և թշուառութեան կեանքը թողլով հեռուն։

Այդ սեւազգեստ կինը տիկին Օ'Տօննըրն էր։ Երեսուն տարեկանին մէջ այրի մնալով, Սառայի հանդիպելէ քանի մը ամիս առաջ՝ չորս տարեկան իր աղջիկը կորսնցնելու դժբախտութիւնը ունեցած էր, որուն վրայ դրած էր իր բոլոր յոյսերը։ Յուսահատութենէն ու վշտէն խելայեղ՝ քանի մը շաբաթ գրեթէ մահուան ու կեանքի մէջ տատանեցաւ։ Մերթ տագնապներ կ'ունենար, որոնց միջոցին, բարձրաձայն կը կանչէր իր փոքրիկ Նելլին, ըսելով թէ մեռած չէր անիկա, թէ իրմէ գողցած էին զայն և նոյն իսկ կը յայտարարէր թէ իր եղբայրը՝ նախարար Լորտ Մէլլիվան Կրէյ, փոթորկալից երիտասարդութիւն մը անցուցած ըլլալուն պատճառաւ կործանած՝ իր միակ ժառանգորդ աղջիկը՝ Նելլին գողցնել տուած էր, իր ժառանգութեան տիրանալու համար։

Մէլլիվան Կրէյ մարքիզը անկեղծօրէն զգածուած էր իր քրոջ կրած կորուստին համար։ Ամէն ինչ ըրած էր տիկին Օ'Տօննըրի միտքը հանդարտեցնելու համար, բայց իր ջանքերը ի դերեւ ելլելով՝ Իտալիոյ մէջ ունեցած իր սեփական կալուածներուն մէջ քաշուած էր։ Տակաւ Տիկին Օ'Տօննըր հանդարտեցաւ եւ նոյն իսկ գերեզմանատուն գնաց, ուր իր աղջկան շիրմին առջեւ աղօթեց, համոզուած դառն իրականութեան վրայ։ Եղբօրը հետ հաշտուելու դժուարութիւնը հարթուած էր ա՛լ. Տիկին Օ'Տօննըր որոշեց ինքը երթալ և այցելութիւն մը տալ եղբօրը՝ Լորտ Կրէյի, մանաւանդ որ աղջկան մեռած ատեն ալ շատ աչքէն ելած էր։

Ամէնէն նպաստաւոր պարագաներն են որ երբեմն ամէնէն ցաւալի արդիւնքները կ'արտադրեն։ Տիկին Օ'Տօննըրի Իտալիա կատարած ուղեւորութիւնը փոխանակ քոյր և եղբայր հաշտեցնելու, ընդհակառակը ա՛լ աւելի չեշտեց իրարու նկատմամբ ունեցած հակառակութիւննին։ Իտալիայէ վերադարձած ատեն էր որ Տիկին Օ'Տօննըր Տրալլէնի ճամբուն վրայ հանդիպեցաւ Սառայի, զոր որդեգրեց իր ողբացեալ աղջկան տեղ, այս վերջնոյն հետ ունեցած նմանութեան համար։ Երբեմնի կասկածները նորէն արթնցան մտքին մէջ թէ փոքրիկ Նելլին յափշտակած էին իրմէ. կ'ենթադրէր թէ Նախախնամութիւնը իրեն վերադարձուցած էր զայն։ Բայց երբ միտքը ինկաւ ուռիով շրջապատուած այն գերեզմանը, որուն տակ կը ննջէր փոքրիկ Նելլին, անգութ յուսախաբութեան մը մատնուեցաւ, ու սկսաւ նորէն ողբալ իր զաւակը։ Այն փառաւոր տեսքով տունը ուր մտած էր Տիկին Օ'Տօննըր, իր վերակացուին կը վերաբերէր, որ ճարպիկ մարդ մը ըլլալով բաւական դրամ ներս նետած էր, տիրուհիին հողերը բարձր գներով վարձու տալով տեղացիներուն։ Գնչուներու պետին հետ խօսող մարդն էր, ճերմակ կիսամօրուքներով ու վայելուչ կերպարանքով, որ ամէնայն հանդարտութեամբ սակարկութիւն ըրած էր Սառան ձեռք անցընելու համար, իբր թէ ոչխար մը կամ հաւ մը գնէր։

Լորտ Մէլլիվան Կրէյ, որ այդ միջոցին նոր հաշտուած էր քրոջը հետ, մեծ դժգոհութեամբ լսեց չորս տարեկան աղջկան մը՝ Սառայի որդեգրութեան լուրը։ Վաղանցիկ քմահաճոյք մը նկատեց զայն և խորհեցաւ թէ օրին մէկը քոյրը պիտի ձանձրանար անկէ ու մէկուն պիտի տար։ Բայց Սառա ոչ միայն հմայիչ գեղեցկութիւն մը ունէր, այլ և բարձր իմացականութեամբ մը օժտուած էր։ Իր բարերարուհիին աչքերը դիւթեց և միտքը գրաւեց։ Տիկին Օ'Տօննըր ու Սառա աւելի սերտ կերպով միացան իրարու, և իսկոյն ամէնուն համար անհերքելի եղաւ թէ Սառա կատարելապէս Նելլիի տեղը գրաւած էր Տիկին Օ'Տօննըրի սիրտին մէջ։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ՍԸՐ ԱԼՖՐԷՏ ՄԻԼՆԷՐ

Վերադարձ Թրանսվալէն.— Ընդունելութիւն Ուաթէրլոյի կայարանին մէջ.— Արքայական ունկնդրութիւն.— Ազնուականութեան տիտղոսը։

Լոնտոն, 24 մայիս.— Սըր Ալֆրէտ Միլնէր այսօր Լոնտոն հասաւ, և անոր վերադարձը ժողովրդական զգացմանց մեծագոյն արտայայտութեան մը առարկան եղաւ։ Կէս օրէն սկսեալ բազմութիւնը հաւաքուած էր Ուաթէրլոյի շրջակայ փողոցները։ Կայարանը մասամբ արգիլուած էր հանրութեան։ Կայարանին մէջ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի բարեկամներէն զատ, կը սպասէին նաեւ նախարարներէն ոմանք։ Ասոնց մէջ կը նշմարուէին Լորտ Սոլզպէրի, Պ. Չէմպըլէն, Պ. Պալֆուր, Պ. Պրոտրիք ու Լորտ Ռոզպէրի. Նաեւ բազմաթիւ աւկիններ և օրիորդներ՝ փայլուն արդուզարդերով։ Կառախումբը ոչ ուշ ժամուն կայարան մտաւ, առանց վայրկեան մը իսկ ուշանալու։ Կառախումբը մտնելուն չէլլալով բազմաթիւ ուղեւորներ դուրս ելան վակոններէն, որով պահ մը կարելի չեղաւ տեսնել Սըր Ալֆրէտ Միլնէրը. մինչեւ իսկ կարծուեցաւ թէ այդ կառախումբին մէջ չի գտնուիր, սակայն յանկարծ Լորտ Սոլզպէրի, որ կ'երեւայ թէ տեղղութեան կարողութիւնը բնաւ չէ կորսնցուցած, «How are you ?» գոչեց. միեւնոյն ատեն դռնակի մը ետեւէն տեսնուեցաւ Հարաւային Ափրիկէի անգլիական բարձր գոմիսէրին շնորհալի սիլուէթը։ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր, որուն երեսը պղինձի գոյն մը առած էր ափրիկեան արեւէն, ժպտուն դէմքով վակոնէն վար իջաւ և սեղմեց հոն կեցող նախարարներուն ձեռքերը։ Լորտ Սոլզպէրիի հետ առանձին կարճ տեսակցութիւն մը ունեցաւ. Պ. Չէմպըրլէնի ու Պ. Պրոտրիքի հետ քանի մը խօսք փոխանակեց. յետոյ ամէնքն ալ կայարանէն դուրս ելան։ Դուրսը, ժողովուրդը երբ տեսաւ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրը, աննկարագրելի խանդավառութեամբ ողջունեց զայն։ Լորտ Սոլզպէրի, Պ. Չէմպըլէն և Սըր Ալֆրէտ Միլնէր բաց լանտօ մը նստեցան։ Հարաւային Ափրիկէի գոմիսէրը նախարարապետին ձախ կողմը բազմած էր։ Ուաթէրլոյի կայարանէն մինչեւ Մարլպորօ-Հաուզ՝ ժողովրդեան համակրական արտայայտութիւնները շարունակուեցան։ Մարլպորօ-Հաուզի մէջ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր ընդունուեցաւ պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարներու կողմէ և անմիջապէս առաջնորդուեցաւ Էտուարտ Թագաւորին քով։ Լորտ Սոլզպէրի ու Պ. Չէմպըլէն ալ ներկայ գտնուեցան այդ ունկնդրութեան որ շատ կարճ եղաւ, վասն զի քանի վայրկեան վերջը Սըր Ալֆրէտ Միլնէր առանձին դուրս ելաւ պալատէն և գնաց վայելելու հանգիստ մը՝ որուն այնքան արժանի է։

—Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Էտուարտ Թագաւորը ազնուականութեան տիտղոս առած է Հարաւային Ափրիկէի բարձր գոմիսէր և Թրանսվալի ու Օռանժի վարիչ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Պ. Չէմպըլէնի կարճ պատասխանները.— Թրանսվալի հանքերը.— Ցուրինու զաճ ձուլմը.— Քոնկօ։

Լոնտոն, 24 մայիս.—Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստին մէջ երեսփոխանները ու նախարարները շատուոր չէին, վասն զի Սըր Ալֆրէտ Միլնէրը ընդունելու գացած էին։ Սակայն Պ. Պրոտրիք քիչ ետքը հասաւ և, եղած հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ Բարբյուսոյ գաղթավայրին մէջ բնաւ ագարակներ չեն հրկիզուած։ Պ. Չէմպըլէն ալ պահ մը ետքը հասնելով իրեն եղած զանազան հարցումներուն պատասխանեց ու ըսաւ թէ իմացած է Մալթայի անկարգութիւնները և թէ պիտի քննուին՝ կղզիին բնակիչներուն նկատմամբ ձեռք առնուելիք միջոցները. բայց հիմակուհիմա երբեք ներկայ կացութիւնը պիտի չփոխուի։ Գաղթային նախարարը յայտարարեց նաեւ թէ տակաւին վերցուած չեն Թրանսվալի հանքերու մասին այն ճնշիչ կանոնները, որոնցմէ երբեմն դառնապէս գանգատեցաւ Անգլիա։ Բրիտանական կառավարութիւնը այդ մասին պիտի խորհրդակցի Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի հետ։ Պ. Չէմպըլէն ըսաւ նաեւ թէ Պ. Քրիւկէրի կառավարութեան սահմանած տուրքերը միշտ գոյութիւն ունին և անգլիական կառավարութիւնը զանոնք կը գանձէ։ Սըր Չարլս Տիլք հարցուց թէ կառավարութիւնը յանձն պիտի առնէ՞ նախապէս Խորհրդարանին իմաց չտուած Քոնկոյի պետութեան հետ չկնքել այն տեսակ կարգադրութիւն մը որ առանձնաշնորհեալ կացութիւն մը տայ այդ պետութեան և կամ անոր շահակից Ընկերութիւններուն՝ որ և է երկրի մէջ որ ապագային Անգլիոյ պիտի պատկանի։ Արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Քրանպորն պատասխանեց թէ այդ տեսակ յանձնառութիւն մը չի կրնար ստանձնել, բայց, յարեց, կառավարութիւնը մտադիր չէ Քոնկոյի պետութեան և կամ անոր շահակից Ընկերութիւններուն տալ իրենց վայելածէն աւելի արժող առանձնաշնորհումներ։ Ժողովին նիստը դադրեցաւ տասնըհինգ օրուան արձակուրդով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սուտանի գաղթավայրը.— Եկեղեցական սքեմը.— «Ֆիկառօ»ի գործը.— Դատական նախարարին խնդիրը.— Զինուորական օրէնք.— Տարօրինակ բանտարկութիւն մը.— Ընկերակցութեանց օրէնքը։

Բարիզ 24 մայիս.—Կարեւոր լուր մը հասաւ Բարիզ։ Լանֆանի արշաւախումբը, որ պաշտօն ունի Նիկէրի միջոյաւ պարէնաւորել Չատի կողմը գտնուած ֆրանսական զինուորները, Կռեւ հասեր է։ Արշաւախումբը Նիկէրի գետաբերանէն ճամբայ ելած և գետն ի վեր գացած էր։ Անոր Կռեւ ժամանումը կը հաստատէ սա կարծիքը թէ, հակառակ յորձանքներուն, միշէն Նիկէր կրնայ ծառայել փոխադրանաւերու երթեւեկութեանը։ Ասկէ վերջը յուսալի է որ ֆրանսական Սուտան օգտակար արդիւնքներ ունենայ, քանի որ այդ ընդարձակ գաղթավայրը բնական շահաստան մը ունի դէպ ի ծով։ Թան կ'առաջարկէ Ֆրանսական Սուտանի երկրագործութիւնը յարմարցնել այն դրութեան՝ զոր Հոլանտացիները կը գործադրեն Սումադրայի և Պէլճիքայի Թագաւորն ալ Քոնկոյի մէջ։

—Վճռաբեկ ատեանին պատժական ճիւղը վերջնապէս լուծեց եկեղեցական սքեմ կրելու խնդիրը։ Ցայտնի է թէ ընկերվարական քաղաքապետները, կարգախօսի մը հնազանդելով, իրենց շրջանակներուն մէջ արգիլեցին եկեղեցական սքեմներու գործածութիւնը։ Հաշտարար դատարանները, որոնց առջեւ տարուած էին այդ եկեղեցականները, ապօրէն հռչակեցին քաղաքապետներուն վճիռները։ Այդ տեսակ խնդիր մը այսօրերս քաղաքապետի մը կողմէ ներկայացուեցաւ վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին, որ մերժեց քաղաքապետին աղերսագիրը, վասն զի անոնց տուած վճիռները տիրող օրէնքին վրայ հիմնուած չէին։

—Ֆիկառօի բաժնետէրերուն ընդհանուր ժողովը, որուն օրակարգն է «Պ. Բէրիվէի պաշտօնանկութիւնը և Պ. տը Ռոտէսի հրաժարականին ընդունելութիւնը», թէեւ այսօր պիտի գումարուէր, սակայն չկրցաւ օրակարգովը զբաղիլ, վասն զի պէտք եղածին չափ բաժնեթուղթեր ստանդ ձգուած չէին։ Ֆիկառօի վարչական Խորհուրդը նոր շրջաբերական մը ուղղեց բաժնետէրերուն, խնդրելով որ անպատճառ ներկայ գտնուին ընդհանուր ժողովի վաղուան նիստին, վասն զի այդ գումարման մէջ պիտի որոշուի նոր ժողովին գումարման օրը, որուն քուէն վերջնական պիտի ըլլայ, ստանդ ձգուած բաժնեթուղթերու թիւը որքան ալ ըլլայ։ Վարչական Խորհուրդը կը պատասխանէ Մաքէնի մղած պայքարին՝ որուն նպատակն է համոզել բաժնետէրերը՝ իր պաշտօնին մէջ պահել Պ. Բէրիվէն որուն պաշտօնանկութիւնը կը պահանջէ վարչական Խորհուրդը։ Աւասիկ Ֆիկառօի վարչական Խորհուրդին շրջաբերականին ամփոփումը.

«Քանի որ հակառորդ լրագիրները կրքոտ յարձակումներ կ'ընեն Ֆիկառօի վրայ և վէճեր հրապարակ կը հանեն, մեր պարտքն է ճշմարտութիւնը պարզել ձեր առջեւ։ Չենք ենթադրեր թէ վայրկեան մը իսկ հաւատացած ըլլաք որ ձեր կողմէ ընտրուած վարչական Խորհուրդը, երբեք մտադիր եղած ըլլայ լրագիրը Գերմանիոյ ծախելու. տարիներ նախատինք մը պիտի ըլլայ ձեր ողջմտութեան։ Խնդիրը շատ պարզ է և այնպէս պիտի մնայ մինչեւ որ ձեր քուէովը զայն լուծէք։ Վարիչ մը որուն վարչութեանը տակ ձեր բաժնեթուղթերուն գինը 1200էն 500 ֆր.ի իջաւ և շահաբաժինն ալ 65էն 35 ֆր.ի, պէտք չէ՞ որ պաշտօնանկ ըլլայ լրագիրը բոլորովին չկործանած։ Պ. Բէրիվէ, մեր լրագրին միաւորուն մէջ շահ ունեցող անձերու աջակցութիւնը ուզելով և հանրութեան առջեւ մեր գործին համար աղէտալի շարժում մը առաջ բերելով, խզեց Ֆիկառօի հետ իր ունեցած վերջին կապերը։ Ցայտնի է թէ այդ պայքարին նպատակն է ձեզի վհատեցնել և մղել հրապարակ նետելու ձեր արժէթուղթերը որոնք շատ աժան պիտի գնուին։ Մի՛ մոլորիք և հաւատացէք թէ մեր գործերուն բարելաւումը միմիայն կախում ունի բաժնետէրերուն և վարչական Խորհուրդին սերտ միաբանութենէն։

«Ց. Գ.—Ուրբաթ օրուան գումարման մէջ ձեզի պիտի բացատրենք թէ վարչական Խորհուրդը ի՛նչ պարագաներու մէջ պարտաւորուեցաւ ուղղել վարիչին պատասխանատուութիւնը։»

—Մաքէնի անօրէն Պ. Բունաու, երէկ, հարցաքննիչ դատաւորին կողմէ հրաւիրուեցաւ պատասխանելու՝ Պ. Պաչէի այն բողոքին, որ կը վերաբերի իր թուղթերը գողցուելու խնդրին։ Մաքէն կ'ըսէ թէ իր անօրէնը յայտներ է հարցաքննիչ դատաւորին՝ այդ թուղթերուն առնուած տեղը, բայց աւելի բացատրութիւն չէ տուեր։ Ինչպէս յայտնի է Պ. Մարթէն Սէն–Լէոն դատ բացած էր Մաքէնի դէմ այն հրատարակութեան համար թէ զինքը ամբաստանած է՝ Ֆիկառօի վերջին ընդհանուր ժողովին ներկայացուցած բաժնեթուղթերուն բուն իսկ տէրը չըլլալուն համար։ Պ. Մարթէն Սէն–Լէոն այդ պատճառով 100,000 ֆր.ի հատուցում մը կը պահանջէ Մաքէնէն։ Այդ գործը իրաւախոհութեամբ պիտի կարգադրուի բողոքարկուին և Մաքէնի փաստաբան Պ. Բուանքարէի միջեւ որ նախկին նախարար մըն է։

—Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստին մէջ դատական նախարար Պ. Մոնիսի նկատմամբ նորէն հարցապնդում պիտի ըլլայ։ Երեսփոխան մը դատական նախարարէն բացատրութիւն պիտի ուզէ նախ այն հերքումին համար զոր Պ. Շանտոն ըրաւ (Տե՛ս Արեւելքի երէկուան թիւը) Պուքրոյ Գերմանացիին տրուած ոսկի շքադրամի խնդրին առթիւ։ Նոյն երեսփոխանը պիտի մեղադրէ նաեւ Պ. Մոնիսը թէ ժողովին մէջ յայտարարած է որ իր դղեակը նախարար ըլլալէն երկու տարի առաջ գնած է, մինչդեռ պաշտօնագիրներով հաստատուած է որ Պ. Մոնիս դահլիճին մէջ մտնելէն երկու ամիս ետքը գնած է այդ դղեակը։

—Պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը, այսօր, Երեսփոխանական Ժողովին ներկայացուց զինուորական պատժական օրէնքը բարենորոգելու ծրագիր մը զոր պատրաստած է՝ վճռաբեկ ատեանին և պետական Խորհուրդին մէկ քանի անդամներէն բաղկացած յանձնաժողով մը։ Այդ ծրագիրը միայն խաղաղութեան ատենի կը վերաբերի և զինուորականներու կողմէ՝ իրենց զինուորական ծառայութենէն դուրս գործուած ոճիրներու և յանցանքներու համար։ Նոր ծրագիրը կը տրամադրէ գործադրել քաղաքային ու պատժական օրէնքներու կարգ մը յօդուածները, մանաւանդ պատիժներու յապաղումը, մեղմացուցիչ պարագաներ, զինուորական ատեաններու վճիռները վճռաբեկ ատեանին ներկայացուիլը և այլն։

—Բուլթէի մէջ երեւան հանուեցաւ տարօրինակ բանտարկութեան ծանր գործ մը որ մեծ յուզում պատճառեց։ Օր. Պըլանշ Մոնիէ, նախկին դեր. կառավարիչի մը քոյրը, 55 տարեկան, քսանըհինգ տարիէ ի վեր բանտարկուած էր իր մօրը սեփհական շէնքի մը սենեակին մէջ։ Եղած բողոքի մը վրայ, խուզարկութիւն մը կատարուեցաւ այդ տան մէջ։ Օր. Պլանշ, որ առողջական ողբալի վիճակի մը մէջ էր, հիւանդանոց տարուեցաւ։ Նոյն տանը սենեակը կնքուեցաւ։

—Ընկերակցութեանց օրէնքը քննելու համար Ծերակոյտին կողմէ կարգուած յանձնաժողովը, որ մեծ մասամբ նպաստաւոր է անոր, իրեն նախագահ ընտրեց Պ. Քոմպը, նախկին կրթական նախարար Պ. Պուրժուայի դահլիճին։ Յանձնաժողովը որոշեց, վիճաբանութեան ձեռնարկել առաջ, տպագրել տալ Երեսփ. Ժողովին ներկայացուած բոլոր պաշտօնագիրները, ինչպէս նաեւ արտասանուած բոլոր ճառերը։

ՉԻՆՈՒ ԴԻՊՔԵՐԸ

Բէքինի աւարառութիւնները.— Հատուցման խնդիրը.— Թունկ–Ֆու–Սիանկ եւ Թուան իշխանը։

Բէքին, 23 մայիս.— Աւարառութեան խնդիրը միշտ երեւան կը հանուի։ Վերջերս բուռն վիճաբանութեան առարկայ եղաւ օտար դեսպաններու մէկ գումարումին մէջ։ Անգլիոյ նախորդ դեսպանին կնոջ՝ Լէտի Մաքտոնալտի բարեկամ դիւանագէտները մէջտեղ հանեցին այդ խնդիրը, վասն զի կ'ըսեն թէ ամերիկեան Չէֆի զօրավարը աւարառութեանց խնդրին վերաբերեալ իր նամակներուն մէջ ակնարկած է Լէտի Մաքտոնալտի դէմ. Այդ դիւանագէտներէն երկուքը յօդուածաբար խօսեցան՝ արդարացնելու Լէտի Մաքտոնալտի ընթացքը այն օրը երբ միջազգային զինուորները առաջին անգամ այցելեցին միջնաքաղաքին արգիլեալ շէնքը։ Այդ դիւանագէտները բնաւ չեն հեռացեր Անգլիոյ դեսպանուհիին քովէն. կ'ըսեն թէ Լէտի Մաքտոնալտ շէնքէն դուրս ելած ատեն դեղին վարդ մը միայն քաղած էր։ Նոյն դիւանագէտները կը յարեն թէ նաեւ ներկայ գտնուեր են աւարառութեան մը զոր չեն կրցած արգիլել Լէտի Մաքտոնալտի աջակցութեամբ։ Շէնքին մէջ հանդիպեր են ամերիկայի դիւանագէտի մը կնոջը, որ հոն կը գտնուէր հնութեանց վաճառականի մը հետ։ Ըսեր են անոր թէ շէնքին մուտքը միայն դեսպանական մարմինոյն արտօնուած է, բայց ամերիկեան դիւանագէտին կինը քովէն չէ հեռացուցեր այդ վաճառականը, ըսելով որ կ'ուզէ տեսած առարկաներուն արժէքը հասկնալ։ Շէնքին մէկ մասին մէջ հնութեանց վաճառականը ըսեր է թէ հոն ամէնէն գեղեցիկ յախճապակիները պահուած կան։ Ամերիկեան դիւանագէտին կինը, հակառակ Լէտի Մաքտոնալտի ու անոր ընկերակցող երկու դիւանագէտներու բողոքին, անմիջապէս փորձեր է բանալ այդ յախճապակիներուն դարակը, բայց չյաջողելով ամերիկեան զինուոր մը կանչեր է որ իր սուինով կրցեր է բանալ դարակը։ Ատոր վրայ Անգլիոյ դեսպանուհին և երկու դիւանագէտները հեռացեր են։ Այդ է երկու դիւանագէտներուն պատմութիւնը որուն դէմ չէ բողոքած ամերիկեան ներկայացուցիչը։ Կը յուսացուի որ դեսպանը կամ ամբաստանուած կինը յետս կոչում պահանջէն։

Բեդերսպուրկ, 24 մայիս.— Ռուսիոյ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ շատ կը զգածուին այն մերժումին համար, որով բրիտանական կառավարութիւնը չընդունիր Ռուսիոյ ծրագիրը՝ հատուցմանց փոխառութեան մը համար, մինչդեռ այդ ծրագիրը տէրութեանց մեծ մասին հաւանութեանը արժանացած է։ Այդ առթիւ կ'ըսուի թէ Ռուսիա Անգլիայէն աւելի դրամ ծախսած է Չինու մէջ և թէ հետեւաբար Ռուսիա պէտք է գերակշիռ ձայն մը ունենայ՝ խնդրոյ առարկայ եղած առաջարկութիւններուն մէջ։

Ուաշինկթըն.— Ռուսիոյ դեսպանը, այսօր, ջատագոված ըլլալով չինական փոխառութեան մը հաւաքական երաշխաւորութիւնը, Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը ծանոյց անոր թէ բնաւ պիտի չհաւնի այդ տեսակ առաջարկութեան մը։ Ամերիկեան կառավարութիւնը այլեւս չի յուսար որ չինական հատուցման գումարը կարելի պիտի ըլլայ զեղչել։

Բէքին.— Օտար դեսպաններուն հինգշաբթի օրուան գումարումին մէջ նորէն վիճաբանութիւն կատարուեցաւ հատուցմանց եղանակին վրայ. Նաեւ նկատողութեան առնուեցան կնքուելիք փոխառութեան գլխաւոր և ուրիշ խնդիրներ։ Չինական իշխանութիւնները հիմա տրամադիր կ'երեւան ամբողջ Չինու տէրութիւնը բանալ օտար վաճառականութեանց և հաստատութեանց առջեւ. Նաեւ զանազան առաւելութիւններ տալ, մանաւանդ երկրին ներքին գետերու և ջրանցքներու վրայ ազատ նաւարկութիւն. ատոնք պիտի կատարուին իբրեւ փոխարէն այն դիւրութեանց զորս տէրութիւնները Չինու պիտի ընծայեն հատուցմանց վճարումին առթիւ։

Պերլին.—Վալտէրզէ մարէշալը հետեւեալը կը հեռագրէ.— «Ռուսական հիւպատոսներէն առնուած տեղեկութիւններու նայելով, Թունկ-Ֆու-Սիանկ զօրավարը փոքրաթիւ զինուորներով Քան-Սուի նահանգը կը գտնուի, ուր խիստ հսկողութեան տակ է։ Թուան իշխանը՝ իրեն տասը հետեւորդներով՝ Մոնկոլիայի մէջ է, ուր ժողովուրդը շատ հանդարտ է։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Պօթայի բանակցութիւնները.—Զինուորական գործողութիւնները.—Պօէր գերիները։

Լոնտոն 24 մայիս.—Տէյլի Քրօնիքլ կ'իմանայ թէ Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի մեկնելէն անմիջապէս ետքը, Պօէրները փափաք յայտներ են որ հաշտութեան բանակցութիւնները վերսկսին։ Պօթա զօրավարը խնդրեր է Լորտ Քիչնէրէն արտօնել քանի մը պատուիրակներու անցքը, որպէս զի Եւրոպա երթան՝ հաշտութեան վերջնական պայմաններուն համար Քրիւկէր նախագահին հաւանութիւնը առնելու։ Լորտ Քիչնէր պատասխաներ է թէ պիտի թոյլատրէ պօէր պատուիրակներուն անցքը, բայց Քրիւկէրի կամ Թրանսվալի և Օռանժի նախկին կառավարութեանց ներկայացուցիչներուն հետ չի կրնար բանակցիլ, այլ պատերազմի դաշտին վրայ գտնուող պօէր զօրավարներուն հետ։ Տէյլի Քրօնիքլ կը յարէ թէ հիմա աւելի լաւատես կարծիք մը կը տիրէ կառավարական շրջանակներուն մէջ։ Ընդհանուր համոզում մը կայ թէ պատերազմը ամէնէն ուշ օգոստոսին պիտի վերջանայ։ Նոյն լրագրին Պրեւէլի Թղթակիցը կ'իմանայ թէ վերջերս տեղի ունեցած պօէր պետերու մէկ գումարման մէջ Պօթա առաջարկեր է Լորտ Քիչնէրի հետ նորէն բանակցութիւն կատարել ինքնօրինութիւն տալու պայմանով, բայց Պօթայի առաջարկութիւնը մերժուեր և որոշուեր է շարունակել թշնամութիւնները։

Պարն–Վէյս (Պլումէր զօրավարին բանակատեղը) 22 մայիս.— Հեծելազօրքերուն կիսաբաժին մը, այսօր, Քարոլինայէն 14 մղոն դէպի արեւելք գնաց։ Բէմպըլ զօրավարը Քարոլինա մնաց. այդ տեղը կեդրոնի մը ու հաղորդակցութեանց գլխաւոր վայրի մը վերածուեցաւ։ Թրանսվալի արեւելեան կողմը Պօէրները բնաւ չպատերազմեցան և փոքր խումբերու բաժնուած փախան։ Հակասական տեղեկութիւններու հետեւանքով անկարելի է ըսել թէ պօէր կառավարութիւնը հիմա ո՛ւր կը գտնուի, բայց կ'երեւայ թէ դէպ ի Բիթ-Ռէթիֆ փախած է։ Երկիրը լեռնոտ է և բազմաթիւ բլուրներ կան։ Եթէ պօէր ընտանիքները և [illegible] առանց տեսնուելու յաջողին անցնիլ, ձմեռուան եղանակին մէջ որ արդէն սկսած է, պիտի կրնան տաք եղանակին վերադառնալ։ Այդ պատճառով Պլումէր զօրավարը այս միջոցիս ամէն ջանք կ'ընէ թշնամին հալածելու։

Միտտըլպուրկ, 24 մայիս.— Բազմաթիւ Պօէրներ որոնք անձնատուր եղած էին, Լէտիսպըրկէն և Սիմընթաունէն հոս դարձան։ Կ'ըսեն թէ Անգլիացիները իրենց հետ լաւ վարուած են. Նաեւ փափաք կը յայտնեն հաւատարմութեան երդում ընելու։

ՍԵՐՊԻԱ

Միլան թագաւորին արձանը.— Ծախսուելիք գումարը.—Ֆրանսացի արձանագործը։

Սերպիական կառավարութիւնը Անթօնին Մէրսիէ ֆրանսացի արձանագործին յանձնարարած է յիշատակարան մը շինել ի պատիւ հանգուցեալ Միլան Թագաւորին։ Քալիմէկտանի ճեմավայրի բարձրաւանդակին վրայ պիտի դրուի, ուրկէ փառաւոր համայնապատկեր մը կը պարզուի։ Յիշատակարանը պիտի ըլլայ անագապղինձէ շինուած արձան մը, որ Միլան Թագաւորը պիտի ներկայացնէ իր պատերազմական ձիուն վրայ հեծած՝ զօրավարի մեծ համազգեստով։ Պատուանդանին վրայ պիտի գտնուին երկու խմբաւորումներ, որոնց մէկը պիտի ներկայացնէ Հին Սերպիան և միւսը՝ Նոր Սերպիան կնոջ կերպարանքին ներքեւ։ Նոր Սերպիան ներկայացնող կինը Օպրէնովիչներու տան թագը կը կրէ գլուխը և խաչաձեւ սուր մը բռնած է ձեռքին մէջ։ Արձանին բարձրութիւնը պիտի ըլլայ 16 մեթր։ Ալեքսանտր Թագաւորը յղացած է այս գաղափարը։ Արձանին շինութեան ծախքը որ 350 000 ֆր. կը հաշուուի, ազգային նուիրատուութիւններով պիտի հանգանակուի։ Ֆրանսացի արձանագործը խոստացած է երեք տարիէն աւարտել արձանին շինութիւնը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սեւ ծովը Կասպից ծովուն հետ միացնող ջրանցքի մը ծրագիրը.— Աւստրիոյ Խորհրդարանը.—Հոլանտայի թագուհին եւ Հէնրի իշխանը.— Զարմանալի խարդախութիւն մը։

Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիթթէ այս պահուս նոր ջրանցքի մը ծրագիրը կ'ուսումնասիրէ, որ Սեւ ծովը պիտի միացնէ Կասպից ծովուն հետ։ Անգլիացի ճարտարագէտ Ուիլսըն և երկու ռուս ճարտարագէտներ, որոնք այդ ծրագիրը պատրաստած են, 300 միլիոն րուպլի կը հաշուեն ըլլալիք ծախքերը։ Ջրանցքին երկայնութիւնը 350 վերստ երկայնութիւն պիտի ունենայ։

—Աւստրիական Խորհրդարանը, մայիս 24ի նիստին մէջ ընդունեց կառավարութեան կողմէ ներկայացուած օրինագիծը, որ ինը ժամ աշխատութիւն կը սահմանէ ածխահանքերու մէջ աշխատողներուն։

—Հոլանտայի Վիլհէլմինա Թագուհին և իր ամուսինը Վիլհէլմ կայսեր հրաւէրը ընդունեցին Գերմանիա այցելելու համար։ Երկու օր պիտի մնան Բոցտամի մէջ, ուր բնակարաններ պատրաստուած են նոր պալատան մէջ։ Հէնրի իշխանը 1,750 հազար մարքի գներ է Մէքլէնպուրկի դքսութեան կեդրոնը գտնուած հողային ընդարձակ կալուածներ, որոնք իրենց մէջ կը պարունակեն մշակելի հողեր, մարգագետիններ և երեք լեցուն անտառներ։

—Ինչպէս հեռագիրը հաղորդեց, ահռելի պայթում մը տեղի ունեցած է Քարտիֆի մօտ գտնուող ածխահանքերուն մէջ։ Առաջին պահուն, երեք ածխացած դիակներ միայն դուրս հանուեցան։ Ցետոյ ծանրապէս վիրաւորուած գործաւոր մը գտնուեցաւ, որ կենդանի մնացած ըլլալով յայտարարեց թէ ոչ թէ մէկ, այլ երեք պայթումներ պատահած են անլուր սաստկութեամբ։ Բոցի լեզուներ և ծուխի յորձանքներ իսկոյն շրջապատեցին խեղճ գործաւորները։ Ոչ ոք ժամանակ ունեցաւ ճամբէ մը խոյս տալու և շատեր գտնուած տեղերնին մեռան։ Զոհերուն ճիշդ թիւը յայտնի չէ տակաւին. ոմանք 88 հոգի կը հաշուեն, իսկ ուրիշներ մինչեւ 130 կը բարձրացնեն։ Կը յուսացուի որ փլատակներուն տակ մնացողներուն մէջ կենդանիներ ալ կը գտնուին։ Հանքը փլատակներու կոյտ մը դարձած է գրեթէ. Հանքին չմնացած ներքին սրահներուն մէջ տաքութիւնը այնքան սաստիկ է որ օգնութեան փութացող մարդիկ կը ստիպուին երբեմն վեր բարձրանալ, չխեղդուելու համար։ Երկար ատենէ ի վեր այսքան ծանր ու ահռելի աղէտ մը չէր պատահած Քարտիֆի նահանգին ածխահանքերուն մէջ։

—Վիսպատէնէն Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկի կը գրեն թէ Սաքս Վէյմարի Պէռնար իշխանը որ ծանօթ է Պէրլինի և Վիսպատէնի բարձր ընկերութեան մէջ, և որ ատենէ մը ի վեր, իր շռայլութեանց պատճառաւ, խնամակալով կը կառավարուէր, վերջերս Անգլիոյ մէջ գաղտնապէս ամուսնացեր է Լուքչէսինի կոմսուհիին հետ, որ Լիւպէքցի պանդոկապետի մը աղջիկն է։ Իշխանը որոշած է վերջնապէս Անգլիոյ մէջ հաստատուիլ։

—Քանի մը ամիսէ ի վեր Բարիզի ոստիկանութիւնը մարդ մը կը փնտռէր, որուն դէմ խարդախութեան համար բողոքներ ըրած էին սենեկապանուհիներ, խոհարարուհիներ և սպասուհիներ։ Այդ մարդը որ Շարլ Նարսիս Կրա կը կոչուի, լրագիրներուն չորրորդ էջը ծանուցումներ հրատարակել կուտար, որոնցմով ինքզինքը առեւտրական ուղեւոր կը ներկայացնէր և փափաք կը յայտնէր յարաբերութեան մէջ մտնելու մանկամարդ եւ գեղանի և դրամ խնայած սպասուհիի մը հետ, անոր հետ ամուսնանալու և առեւտրական գործ մը բանալու համար։ Ծանուցումները կը վերջանային սկզբնատառերով, որոնց ուղղուած պատասխանները այս ինչ նամակատան հասցէին պէտք է ղրկուէին։ Լուիզ Բիլէ անուն աղջիկ մը որ յիշեալ անձին մեղսակիցն է, նամակները կ'առնէր նամակատունէն, և իսկոյն զանոնք գրողներուն մօտ կ'երթար, յայտնելով թէ ամուսնացող երիտասարդը իր եղբայրն էր, որ առ այժմ կը ճամբորդէր։ Ժամադրութիւն մը կ'որոշուէր եւ Լուիզ Բիլէ թիկնածու կնոջ կը ներկայացնէր աղուոր երիտասարդ մը, սեւ մեծ պեխերով, որ իսկոյն ինքզինքը սիրցնել կուտար։ Որոշուած ամուսնութեան օրը կ'որոշուէր և նոյն իսկ հարսանեկան զգեստը կարել կը տրուէր։ Բայց խարեբայ փեսան կանխաւ միջոցը կը գտնէր իր «նշանածին» խնայած գումարները, որ դրամատան մը մէջ դրուած էր, իր անուան դարձնել։ Այդ գործողութեան յաջորդ օրը դրամատան կը ներկայանար և դրամը գրպանելով՝ կծիկը կը դնէր։ Այսպէս, երեք տարուան միջոցին, այս խարեբայ մարդը քսանէն կիներ խաբած է, որոնց իւրաքանչիւրէն 10,000, 3000 և 5000 ֆրանք չորթած էր։ Իր վերջին զոհերէն մէկը սպասուհի մը, որ ոստիկանութեան բողոքած էր արդէն, անցեալ շաբթու լրագրի մը մէջ ծանուցում մը կարդալով կասկածեցաւ թէ զինքը խաբող մարդունն է։ Նամակ մը գրել տուաւ իր բարեկամուհիներէն մէկուն, լրագրին մէջ ցոյց տրուած հասցէին ուղղուած. Լուիզ Բիլէ այցելութեան եկաւ, զոր ձերբակալել տուաւ։ Լուիզ յայտարարեց թէ ինք սպասուհի էր և թէ իրեն վերագրուած յանցանքին մէջ մաս չունէր։ Իր ընկերն ալ ձերբակալուեցաւ, որ նմանապէս կ'ուրանայ իր գործած խարդախ արարքները։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Կ. Պոլսոյ նախնական դատարանին օգնական անդամ անուանուեցաւ Աֆիոն Գարահիսարի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Էվլիա էֆ.։ Բերայի նախնական դատարանին օգնական անուանուեցան Մէքսինի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հիւսէին Հիւսնի էֆ., դատական նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանին քարտուղար ու իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտ Րիֆաթ պէյ և վճռաբեկ ատեանին պատժական ճիւղին քարտուղար Ապտուլլահ Զաֆէր պէյ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ.— «Երէկ իրիկուն, երեքշաբթի, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Քոնսթան կայս. պալատ հրաւիրուելով, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց գործադրութիւնը 1317 տարուան ելմտացոյցին, որ ելմտական յանձնաժողովին կողմէ պատրաստուելով կայս. պալատ մատուցուած էր։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը գրեց այն նահանգներուն որոնք դրամ պիտի ղրկեն, քանի մը օրէն Կ. Պոլիս փութացնել պահանջուած գումարները։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.— Ռումանիոյ նախարարապետ ու արտաքին գործոց նախարար Պ. Սթուրցա, շաբաթ օրը, ընդունեց ռումանական այն պաշտօնեաները որոնք Կ. Պոլիս պիտի գան առեւտրական դաշնագրութեան բանակցութիւնները կատարելու։ Այդ պատուիրակները քանի մը օրէն մայրաքաղաքս պիտի գան։ Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարարութենէն պաշտօնեայ մը պիտի ընկերանայ անոնց։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Հռոմի Լա Բաթրիա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպանատան կցորդ բրոֆէսէօր Բարձէլօ Մէլիս, անցեալ ուրբաթ, ներկայացեր է Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին։ Ունկնդրութեան միջոցին որ կէս ժամէն աւելի տեւեր է, Ն. Վեհափառութիւնը շատ հետաքրքրուեր է Արեւելքի մէջ իտալական վաճառականութեան յառաջդիմութեանը մասին. Նաեւ կատարեալ տեղեկութեամբ խօսեր է արեւելեան երկիրներու տեղական բարքերուն վրայ։ Թագաւորը երկարօրէն խօսեր է ծովային հաղորդակցութեանց կանոնաւորութեանը վրայ, մեծ գոհունակութեամբ յիշելով Արեւելք կատարած իր ուղեւորութիւնը և այն սերտ բարեկամութիւնը որով ինք կապուած է Վեհ. Սուլթանին։

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ.— Սինոդը, երէկուան նիստին մէջ, որոշեց որ ընտրողական ժողովին առաջին նիստը տեղի ունենայ յառաջիկայ չորեքշաբթի, 23 մայիս։ Այդ նիստին մէջ պիտի բացուին մետրապոլիտներուն կողմէ ղրկուած քուէթուղթերը։ Ատոնց առաջարկած և ընտրողական ժողովին անդամներուն կողմէ առաջարկուած անունները երբ երկու երրորդի մեծամասնութեամբ ընդունուին, պիտի նշանակուին ընտրելիներու այն ցանկին մէջ որ Բ. Դրան պիտի մատուցուի և քանի չորս ժամ յետոյ պիտի վերադարձուի։ Ցանկը կայս. կառավարութեան կողմէ վերադարձուելէ ետքը, ընտրողական ժողովը երկրորդ նիստ մը պիտի գումարէ, որ հաւանօրէն մայիս 26ի շաբաթ օրը տեղի պիտի ունենայ։ Այդ նիստին մէջ պիտի որոշուին այն երեք եկեղեցականները որոնցմէ Սինոդը պիտի ընտրէ Պատրիարքը՝ Հոգւոյն Սրբոյ շնորհքը հայցելէ ետքը։

—Դատական ու կրօնական գործոց նախարարութեան մէկ պաշտօնագիրը, կ'ըսէ Մոնիթօռ, պատասխանելով Ֆէնէրի Պատրիարքարանին մէկ թագրիրին, կ'արտօնէ Նիքոմիդիոյ մետրապոլիտը որ իր պաշտօնատեղին վերադառնայ։

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Զառգաւառէն երէկուան Թուրքլանով հետեւեալը կը հեռագրեն Իգտամ.— «Մայիս 9ին Հալէպէն ճամբայ ելած թղթատարը երբ հոս հասաւ, պայուսակները ըստ սովորութեան բացուեցան թղթատարական անօրէնին և պաշտօնեաներուն ներկայութեամբ։ Տեսնուեցաւ թէ ատանդներու յատուկ պայուսակին վարի մասը ծակուած ու յետոյ բացուած է, և պայուսակին բերանը դրուած կնիքն ալ կեղծ է։ Պայուսակին հանուած տեղեկագիրը քննուելով տեսնուեցաւ թէ տասնըմէկ կապոց դրամածրարներէն երեքը կորսուած են։ Այդ երեք դրամածրարները 76 ոսկի կը պարունակէին։ Ուստի թղթատարի սուրհանդակը անմիջապէս յանձնուեցաւ տեղական կառավարութեան և Հալէպի թղթատարական տեսուչը դատ բացաւ անոր երաշխաւորին դէմ։»

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.— Ճիտտէէն երէկուան Թուրքլանով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ մինչեւ հիմա 28,516 ուխտաւորներ ճամբայ ելած են և Եանպուէն ալ 11,431։

ՊԵՐՈՒԹԻ կուսակալութեան հրահանգ տրուեցաւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելով թոյլ չտալ արգիլեալ նիւթերու մուտքը։ Նոյն հրահանգը տրուեցաւ նաեւ պարսկական սահմանագլուխին սահմ. պաշտօնեաներուն։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Սուրիոյ ու Պէյրութի նահանգներուն և Լիբանանի կառավարիչին հրահանգ տրուեցաւ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելով, արգիլել մեկնումը այն անձերուն որոնք Ամերիկա կը գաղթեն։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԸ.— Քաղաքապետութեան Խորհուրդը ընդունեց ու վաւերացուց Սկիւտարէն Հայտար Փաշա ու Գատըգիւղ շինուելիք թրամուէյի գիծին ծրագիրը։ Այդ գիծը պիտի երկարի Սկիւտարէն Ջամըճա, Սկիւտարէն Հայտար Փաշա, անկէ քարափի ճամբով Գատըգիւղ, Գատըգիւղէն Մօտա և դարձեալ Գատըգիւղէն Քալամըշ։ Առ այժմ մէկ գիծ պիտի ըլլայ և ձիով պիտի քաշուի։ Գատըգիւղի թաղապետութիւնը գիծին անցնելիք փողոցներուն լայնութիւնը յարմար դատած է թրամուէյի կառքերուն երթեւեկութեանը, վասն զի այդ փողոցները, շոգենաւի նաւամատոյցէն սկսելով մինչեւ Պաղատ Ճատտէսի, 15էն 25 մեթր լայնութիւն ունին։ Թրամուէյի կառքերը պիտի կրնան մինչեւ 7 մեթր լայնութիւն ունեցող փողոցներէ անցնիլ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պարոն Մարշալ այսօր Պերլին կ'ուղեւորի արձակուրդով։

ՌԱԶՄԱՄԹԵՐՔ.— Կայս. կառավարութեան հաշւոյն Գերմանիայէն գնուած ռազմամթերքներէն 375 սնտուկ մաւզերեան հրացանի փամփուշտներ երէկ Կ. Պոլիս բերուեցան գերմանական շոգենաւով։

ԾԱՂԿԱԽՏԻ պատուաստին համար մասնաւոր պաշտօնեաներ պիտի ղրկուին այն գաւառները, ուր դեռ պատուաստողներ չկան։ Անոնց իւրաքանչիւրը չորս հարիւր ղրուշ ամսաթոշակ պիտի ստանայ։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ՏՈՒՐՔԸ.—Մանասըրի ու Սէլանիկի տէֆթէրտարները տեղեկագրած են ելմտական նախարարութեան որ «հիւքի չաթա» ունեցող շէնքերու և կալուածներու արժէքները դիւրաւ սահմանելու համար միջոց մը խորհուի, վասն զի այդ պարագային դժուարութեանը պատճառով տասանորդներու վարձակալութեան տրուած ատեն նոյն տեսակ կալուածներու տէրերուն երաշխաւորութիւնները չեն ընդունուիր, որով տասանորդներու վարձակալութիւնը չի կատարուիր և աճուրդի գանձը կը վնասուի։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ հելլենական հիւպատոսին պատրաստած մէկ վիճակագրութենէն կ'երեւայ թէ 1900ին նոյն նահանգին արտածութիւնն է 13,473,474 ղրուշ և ներածութիւնը 20,478,114, որով նախորդ տարիէն աւելի եղած են՝ արտածութիւնները 2,951,702 ղրուշ և ներածութիւններն ալ 2,014,865։

ՊԵԼՃԻԱԿԱՆ դեսպանը, քանի մը օրէն արձակուրդով Կ. Պոլսէն մեկնելու պատրաստուած ըլլալով, հրաժեշտի այցելութիւն տուաւ արտաքին գործոց նախարարին և Բ. Դրան օտար թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյի։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ մէջ, ապրիլ 28ին, երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է, բայց վտանգաւոր հետեւանք մը չէ ունեցեր։

ՀԱԼԷՊԻ մէջ վերջերս նորէն անձրեւներ տեղացեր են մեծապէս նպաստելով հունձքերուն։ Էլպիսթանի մէջ ալ երկու օր ձիւն տեղացեր է։

ԿՈՎԿԱՍՑԻ 81 խումբ գաղթականներ երէկ Կ. Պոլիս ժամանեցին։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Պասրայի մէջ մինչեւ հիմայ ժանտախտէ 14 դէպքեր ու 10 մահեր պատահած են։ Կիրակի օրուընէ ի վեր նոր դէպք չկայ։ Ասիրի մէջ (Եէմէն) ժանտախտէ քանի մը դէպքեր պատահած են։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՆՔԵՐՈՒ նախարարութեան մէկ վիճակագրութենէն կ'երեւայ որ անտառներու և հանքերու հասոյթները 1316 տարին 1,541,657 ղրշ. աւելի եղած են։ Նոյն նախարարութեան կազմութեան թուականէն մինչեւ 1315ի վերջը, հասոյթի յաւելման մասին գումարն է 36,729,153 ղրուշ։ Նախորդ հասոյթներու հետ բաղդատուելով տեսնուած ամբողջ յաւելումն է 38,270,811 ղրուշ։

ՎԱՆԷՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ նախկին կառավարիչ ու տեղացի Ղոլիզ փաշա Հէքքարի ղրկուեր է, իբրեւ կառավարիչի փոխանորդ։

ԽՄԵԼՈՒ ՋՈՒՐ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Կ. Պոլսոյ աղբիւրները նորոգուին, որպէս զի ամառուան եղանակին մէջ ժողովուրդը ջուրի նեղութիւն չքաշէ։

ՕՍՄ. ԹՈՐՓԻԼԱՃԱԼԱՑՆԵՐԸ Կ. Պոլիս բերող խոալոյի մեքենավարները, կայս. Իրատէի մը համաձայն, տարի մը Թէրսանէի մէջ պիտի ծառայեն՝ վերջին դրութեամբ շինուած մեքենաներու մասին պէտք եղած ծանօթութիւնները տալու օսմ. նաւային սպաներուն։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ հակառակող պատկերներ պարունակող սիկառէթի թուղթերու և լուցկիներու մուտքը արգիլելու համար, ձեռնհաս պաշտօնատանը նորէն հրահանգ տուաւ։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ խոլամ դրամատէրներէն մէկ քանին համաձայնութիւն մը գոյացուցած են ապրանքներու եւայլն փոխադրութեան համար դրութիւն մը հաստատել Երզնկայի, Պիթլիսի, Վանայ ու Տրապիզոնի խճուղիներուն վրայ։ Ձիեր գնուած են՝ օմնիպիւսի ձեւով շինուելիք կառքերուն համար։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.— Ձեռնհաս պաշտօնատանը միջոցներ ձեռք առաւ պէտք եղածին չափ փայտ և ածուխ բերելու համար Կ. Պոլիս։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը որոշեց որ ամէն տեսակ գիրքերու հեղինակներէն պահանջուած հինգ օրինակ գիրքերը պէտք է կազմուած յանձնուին։

ՍԸՎԱՍԻ նահանգին Եըլտըզիլի գաւառակին մէջ գիւղացիի մը կողմէ գտնուած անագապղինձէ հին դրամները յանձնուեր են նահանգին կրթական տեսուչին։ Թօքատ գաւառին մէջ ալ անագապղինձէ մաս մը դրամներ գտնուած ու Սըվազ ղրկուած են։

ՄԱՐԱՇ.—Սըվազի Մէճիտիէի գաւառակին և չորս-հինգ գիւղերու մէջ մարախներ երեւան ելեր են, բայց բազմաթիւ գիւղացիներ ղրկուելով ամէնքն ալ բնաջինջ ըրեր են։

ԶՈՒՆԿՈՒԼՏԱՔԻ նաւահանգիստին երկաթուղիի գործաւորներէն Գայսէրլիցի Գաբրիէլ դիպուածով վակոնի մը տակ ինկեր ու ծանրապէս վիրաւորուեր է։ Գաբրիէլ թէեւ հիւանդանոց տարուեր, սակայն քանի մը ժամ ետքը մեռեր է։

ԻԶՄԻՐԷՆ մայիս 12 թուականով հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն տեղւոյն առեւտրական հրապարակին վրայ.—Վերջացող շաբթուն գործառնութիւնները շատ կարեւոր չեղան, վասն զի տեղական բերքերէն արտադրելի ապրանքներ չկային։ 19,000 կենդինար խաղողին ծախուեցաւ 30–81 ղրուշ։ Աֆիոնի հրապարակն ալ տկար էր, վասն զի գնող չկար և նպաստաւոր լուրեր առնուած էին արտադրող կեդրոններէն։ Վեց կտորով ծախուեցան 80–86 ղրուշի։ Գարիի վրայ գործ չկայ. նոր բերքը քանի մը օրէն հոս կը սպասուի։ 10,000 պարկ ցորեն ծախուեցան 48–68 փարա։ Պամբաստ կան 25–30,000 պարկ։ 50,000 օխա բակլա ծախուեցաւ 32¼ փարայէն օխան։ 40,000 օխա բամպակի հունտ ծախուեցաւ օխան 17¾ փարայէն և 700 պարկ թաշնակեր՝ 33 փարայէն։ 4000 կենդինար չամիչ ծախուեցաւ 46–49 ղրուշի կենդինարը։ Սուլթանիէ չամիչները կ'արժեն 3½–7 ղրուշ, ըստ տեսակին։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Պոլիչանիէն (Եանեա) մայիս 7 թուականով հետեւեալը կը գրեն Մոնիդէօրի.—«Անցեալ ուրբաթ իրիկուն աւազակներ մտան Եանի Քոցցանօթիի անուն նպարավաճառին խանութը, և խանութպանը թեւէն վիրաւորելով յափշտակեցին 50 ոսկի և 500 ոսկի արժող գոհարներ. նաեւ վիրաւորեցին գիւղին պահապանը՝ և յունական վարժարաններուն տնօրէնը՝ Պ. Անթուան Բարախրիսթիտիս որ այդ միջոցին նոյն խանութը կը գտնուէր։ Յայտնի չէ թէ աւազակներու այդ խումբը քանի՞ հոգիէ կը բաղկանայ, բայց կը յուսացուի որ քիչ ատենէն ձերբակալուին»։

ՃԷՐՐԱՀ ՓԱՇԱՅԻ կողմը, առջի օրը, մրգավաճառ Րասիմ ու կաթնավաճառ Հասան կռուի բռնուեցան 60 փարայի առնելիքի մը համար։ Հասան ծանր խօսքեր ըրած ըլլալով Րասիմ ապտակեց զայն. ասոր վրայ Հասան դաշոյնը քաշեց և մխեց Րասիմի աճուկը։ Ոճրագործը փախաւ, բայց քիչ վերջը ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորին վիճակը ծանր է։

ԿՐԱՆ ՄԱԿԱԶԻՆԻ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ, որ անցեալ կիրակի օր տեղի ունեցաւ, մեծ բազմութիւն մը խռնած էր նոյն վաճառատան առջեւ։ Ամէն ոք հիացումով կը դիտէր ցուցափեղկերուն մէջ ցուցադրուած վայելուչ ու ճաշակաւոր ապրանքները։ Մեր շնորհաւորութիւնները Օ ԿՐԱՆ ՄԱԿԱԶԻՆԻ վաճառատան տնօրէնութեան։

ԹԱՔՍԻՄԻ ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶԸ

Յառաջիկայ շաբաթ իրիկուն, ժամը 9էն մինչեւ կէս գիշեր, (Ը. Ե.) Պոլսոյ մէջ առաջին անգամ ըլլալով, շքեղ երեկոյթ մը պիտի տրուի (Ամրան գիշեր մը Պոսֆորի մէջ) Թաքսիմի թաղապետական պարտէզին մէջ, որ այս առթիւ շքեղապէս պիտի լուսազարդուի վենետիկեան լապտերներով։ Մեծ նուագահանդէս մը պիտի տրուի պարտէզին նուագախումբին կողմէ, որուն վրայ պիտի աւելնան 60 նուագածուներ, ծանօթ մաէսթրօ Պ. Լանկէի նուագապետութեամբ։ Մուտքը 5 ղրուշ։ Անոնք որ թրամուէյի տոմսակ ունին, տարբերութիւնը պիտի վճարեն միայն։ Թէփէ-Պաշիէ և Շիշլիէ առնուած տոմսակները միայն պիտի ընդունուին։ 1—4

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1901 յունիս 28ի Ընդհանուր Ժողովը

Կանոնադրութեան 34րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան Պ. Պ. բաժնետէրերը ընդհանուր ժողովի սովորական նստին կը հրաւիրուին, որ յառաջիկայ յունիս 28ին, կէս օրէն յետոյ ժամը 1 ուկէսին պիտի գումարուի ծխախոտի Ռէժիին պաշտօնատեղիին մէջ։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը։
2. Քննիչներուն տեղեկագիրը։
3. 1900 տարեշրջանին հաշիւներուն վաւերացումը։
4. Երկու վարիչներու անուանումը։
5. Վարչական Խորհուրդին անդամներուն մասնակի վերանորոգութիւնը։
6. 1901 տարեշրջանի հաշիւներուն ճշդումին համար երկու քննիչներու անուանումը։

Ժողովին ներկայ գտնուելու իրաւունք ունին անձամբ կամ փոխանորդով, ամէն անոնք որ առնուազն տասը բաժնեթուղթ ունին և որոնք պարտաւոր են իրենց բաժնեթուղթերը մինչեւ յունիս 10 աւանդ ձգել Օսմ. Կայս. Պանքայի կեդրոնատեղին կամ մասնաճիւղերուն մօտ։ 2—3

Ազգային Լուրեր

Թէոդոսիայէն կը գրեն. — «Ապրիլ 19ին, Թէոդոսիայի Ս. Սարգիս եկեղեցում, հանգուցեալ Յովհաննէս Այվազովսկու մահուան տարեդարձի օրը պատարագից յետոյ հոգեհանգիստ կատարվեց հանգուցեալի գերեզմանի վրայ, ներկայութեամբ Թէոդոսիայի քաղաքագլուխ Դուրանտէի, բարձրաստիճան անձանց եւ բաւականաչափ հասարակութեան։ Ներկայ էին Այվազովսկու անուան դպրոցի աշակերտները, աշակերտուհիները և ուսուցիչները։ Հոգեհանգիստի վերջը ջենովական աշտարակի մօտ գտնուող պարտէզում մի քանի հարիւր հոգու ճաշ տրվեց։ Հանգուցեալի ժառանգները, որոնք հարիւր հազարներ ժառանգեցին, ուշադրութիւն չեն դարձնում նրա դամբարանի վրա, զբաղված լինելով նրա շարժական կայքերի բաժանման հարցով։»

*** Նոր Նախիջեւանէն կը գրեն.—«Մեր թեմի առաջնորդը շնորհակալութիւն յայտնեց Նոր Նախիջեւանի հայոց բարեգործական ընկերութեան, որ վճռել է տասը հազար րուբլի տալ հոգեւոր դպրանոցի շինութեան գործին։»

*** Շուշիէն կը գրեն.— «Հաստատ աղբիւրից լսում ենք որ մեր տաղանդաւոր դերասանուհի Տիկին Սիրանոյշ վերջապէս համաձայնած է այս ամառ գալ Շուշի հայոց ներկայացումներին մասնակցելու։ Յարգելի Տիկնոջ երեւիլը մեզ մօտ անկասկած մեծ ուրախութիւն և հետաքրքրութիւն պատճառում է։»

*** Տիկին Սիրանոյշի վայելած համակրանքին համար Աստրախանէն ալ սապէս կը գրեն.—«Չը նայելով որ սկզբում Տիկին Սիրանոյշը իր խմբով սառն ընդունելութիւն գտաւ Աստրախանցիների կողմից և նրա ներկայացումներին շատ քիչ ժողովուրդ էր յաճախում, այժմ կարծես Աստրախանցիները իմացել են իրենց սխալը, սկսել են յաճախել թատրոն, տեսնելով Տիկին Սիրանոյշի գեղեցիկ խաղը։ Տեղական ռուս լրագիրները մեծ գովասանքով են խօսում Տիկին Սիրանոյշի ներկայացումների մասին։ Աստրախանէն մի ուրիշ հեռագիր ալ կ'իմացնէ որ Բագուի հայ դերասանական խումբը Տիկին Սիրանոյշի հետ ուղեւորում է Երեւան։»

—Պարտիզակէ գրուած նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ ամսոյս 11ին, ուրբաթ, վախճաներ է գիւղին քահանաներէն մէկն ալ Տ. Մեսրոպ քհնյ. Տէյիրմէնճեան։ Հետեւեալ օրն ալ շաբաթ, քահանայաթաղի կարգը կատարուեր է։ Հանգուցեալ քահանան ի սկզբան նոյն գիւղի դպրոցին մէջ բաւական ատեն երաժշտութեան դաս աւանդած է։ Թէպէտեւ ձայնագրութենէն տեղեակ չէր, բայց ի բերան սորված էր եկեղեցական շարականներու երգեցողութիւնը։ Իր հիւանդագին օրերուն, գիւղին միւս քահանաները իր խղճմտօրէն դրամական բաժինը չէին զլանար, ինչպէս նաեւ իրմէն առաջ վախճանող ուրիշ անկարող քահանայի մը՝ Տ. Սիմէոնի բաժինն ալ տուած են։ Տ. Մեսրոպ քահանայի օծման ու թաղման միջոցին, գիւղացիներուն առջեւ պաղ ազդեցութիւն մը ըրեր է գիւղին Աւագերէց Արժ. Տ. Կարապետ քահանայի բացակայութիւնը, նոյն իսկ վախճանող քահանային պարագաներուն կողմէ, հակառակ Աւագերէց Տ. Հօր ունեցած ջերմ փափաքին, զարմանալի դիւրազգածութեամբ վիրաւորուած ըլլալով Տ. Կարապետ Հօր դէմ, իբր Աւագերէց և իբր նախանձախնդիր քահանայ սխալ ընթերցուածներուն մասին դիտողութիւններ ընելուն համար։ Նոր քահանայական ընտրութեան հարկը զգալի դարձած է այս հայաշատ գիւղին համար։ Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Սրբազանին նկատողութեան կը յանձնենք այս կէտը։

—Սսոյ Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս եկեղեցական խնդրի մը մասին նամակ մը գրած է Կրօնական Ժողովի ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոսի, որ Կրօնական Ժողովի յառաջիկայ նիստին պիտի ներկայացնէ։

—Կրօնական Ժողովը երէկ նիստ չկըրցաւ գումարել, անդամներու բացակայութեան պատճառաւ։ Միայն ներկայ էին ատենապետ եպիսկոպոսները, որոնք Ս. Պատրիարքին հետ եկեղեցական խնդիրներու վրայ խորհրդակցեցան։

—Քաղաքական Ժողովը այսօր հրաւիրուած է նիստ գումարել Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, օրակարգին վրայ գտնուած խնդիրներով զբաղելու համար։

—Պալըգլըի ազգ. գերեզմանատան պատին շինութիւնը 400 կանգունի չափ տեղ շինուած է մինչեւ հիմա, որուն համար 100 ոսկիի ծախք գացած է։ Որմափակման շինութեան համար օժանդակ մասնախումբ մը կազմուած է։ Բարեսէր ազգայիններու կողմէ նուիրատուութիւններ կ'ըլլան հետզհետէ։

—Ինչպէս որ երէկ տարակոյս յայտնած էինք, ստուգեցինք որ բոլորովին անհիմն է այն լուրը իբր թէ գեղագրութեան դասատու Միհրան էֆ. Տէօքմէճեան կրթական տեսուչ ընտրուած ըլլայ։ Արդէն, Ուսումն. Խորհուրդի որոշումներուն մէջ այս տեսակ կարգադրութեան մը չի ծանուցուիլը ապացոյց մըն էր լուրին անստուգութեանը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Արմաշու Դպրեվանուց

Դպրեվանուց վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ յառաջիկայ Հոգեգալստեան տօնին (Մայիս 20) Դպրեվանքի շրջանաւարտ տասը սարկաւագաց վարդապետական ձեռնադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ։

Երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են։ Անցագրի հարկ չկայ. կարեւոր է միայն Օսմանիէ կամ Համիտիէ թէզքէրէ ունենալ ի ձեռին, կայարաններու մէջ ցոյց տալու համար։

Նիկոմիդիայէ Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է, տեղական իշխանութեանց շնորհիւ և վանքին կողմէ յատուկ պահապաններ կարգուած են ըստ սովորութեան՝ ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։

Նիկոմիդիոյ մէջ գտնուող վանքին գործակատարները պիտի ջանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ընծայել։ (Կնիք)

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս դը Քոնսթանթինոբլը)

ԱՒՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ, 28 մայիս.—Աւստրիոյ պատուիրակութեան ելմտացոյցի յանձնաժողովը ընդունեց պատերազմական նախարարութեան սովորական ու արտասովոր ելմտացոյցերը։ Վիճաբանութեանց միջոցին պատերազմական նախարար Պարոն ֆոն Քրիկաուէր յայտարարեց թէ նոր դրութեամբ թնդանօթ մը ընդունելու փորձերը աւարտած չեն։ Նախարարը ըսաւ նաեւ թէ ուսանողներու քանի մը խումբերու ի նպաստ երկու տարուան զինուորական ծառայութիւն հաստատելու դրութիւնը սա հետեւանքը պիտի ունենայ որ միայն ամէնէն աղքատ դասակարգը պիտի կրէ զինուորական երեք տարուան ծառայութիւնը,

ՄԱՐՈՔ

ԲԱՐԻԶ.— Կը ծանուցուի թէ Մարոք ամէն տեսակէտով գոհացում տուեր է Ֆրանսայի։ Մարոքեան արտասովոր դեսպանութիւն մը՝ Մարոքի վեհապետին նախարարներէն մէկին առաջնորդութեամբ՝ Բարիզ պիտի ղրկուի։ Կ'ըսուի թէ այդ դեսպանութիւնը յետոյ Պետերսպուրկ պիտի երթայ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԲՐԷԹՈՐԻԱ.— Ռումբի մը պայթելէն Շէօնման պօէր հրամանատարը մեռաւ, և կինը, աղջիկը ու երկու ուրիշ մարդիկ ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Շէօնման հրամանատարը Բրէթորիայի գրաւման ատեն անձնատուր եղած էր։ Հաշտութեան ի նպաստ բաւական ջանքեր ըրած էր։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԼԻՈՆԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

ԼԻՈՆ, 28 մայիս.— Բուռն վիճաբանութեանց հետեւանքով պառակտում մը տեղի ունեցաւ Պ. Միլրանի կուսակից և նախարարութեան հակառակորդ ընկերվարականներուն միջեւ։ Այս վերջինները հեռացան համաժողովի սրահէն։ Պ. Միլրանի կուսակիցները յայտարարութիւններու միջոցաւ պիտի ծանուցանեն իրենց ծրագիրը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Քանի մը լրագիրներ կ'ըսեն թէ Պոթա զօրավարը գիր մը ղրկեր է Քրիւկէր նախագահին, որ պատասխաներ է իր հրահանգները տալով։

—Օրուան հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Պոէրները կը տիրեն Բարկյուսոյ գաղթավայրին հիւսիսային կողմերուն։

—Անգլիացիները փութով կը հալածեն Քրուիցինկէրի զօրախումբը՝ արգելք ըլլալու համար անոր յառաջացումին դէպ ի հարաւ։

—Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Տէվէթ ու Պոթա մօտերս պիտի տեսակցին ներկայ կացութեան վրայ խորհրդակցելու համար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ.—Կը ծանուցուի թէ առեւտրական նոր դաշնագրութիւն մը կնքուած է Անգլիոյ և Պարսկաստանի միջեւ։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ գերման երկու հազար զինուորներ, այսօր, Չինէն ճամբայ պիտի ելլեն։

ՌՈՒՍԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Ելմտական թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսիա վերջին փոխառութենէն զատ, նոր փոխառութիւն մըն ալ պիտի կնքէ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՊԵՐԼԻՆ.— Ֆրանսացի Պոննալ զօրավարը ու Կալլէ դնդապետը որոնք հոս հասան ներկայ գտնուելու Գերմանիոյ մեծ ռազմափորձերուն, Վիլհէլմ կայսեր կողմէ ճաշի հրաւիրուեցան։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌԻՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաշուած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	27	04 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	27	06
Ամէնէն վար գին	»	27	02
Րումէլի Երկթ. զոյգ.	Ֆր.	114	25
Ամէնէն բարձր գին	»	114	50
Ամէնէն վար գին	»	114	12

ԲԱՑՈՒՄ 16 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ո.	27	05
Րումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	113	87
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտ ժէնէրալ Օթոմ.		1	05
Սոս. Օթ. Տանէ է Վալէօռ		[illegible]	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյի բաժնեթ.		6	05
» ժուիսանս		195	—
« պարտաթ.		480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		462	50
Թիւնէլ		89	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ամիս	Ղրշ.	109	12 1/2
» » » չէք	»	110	12 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	96 1/4
» » » չէք	»	23	86 1/2
Պէրլին տեսակետ չէք	Մարք	18	55
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	21	80

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Փոլ Իմբէրիալ	»	99	10
Ֆլորին	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	07
Մէթալիք	»	97	30
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	93	93
Տաճկական Ռանթ Սէրի Բ.	49	75
Օսմանեան Ռանթ Սէրի Դ. բաց.	24	62
Օսմանեան Ռանթ Սէրի Դ. փակ.	24	62
Օսմանեան Պանքա	13	12
Ռուսական 1890	105	—
Հելլենական 5%	39	50
» Մոնոփօլ	43	50
Պուլկարական 1888	83	50
Եգիպտական Իւնիֆիէ	105	37
Տոմէնիալ	105	75
Թրանսվալ	3	62
Այտըն երկաթուղի	13	—
Փոխառութիւն	25	360

ԲԱՐԻԶ, 28 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3%		101	15
» » 3½%		101	25
Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	25	20
) փակ.	»	25	15
» » » Բ.	»	—	
« « « Դ.	»	27	95
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	554	—
Օսմանիէ	»	470	—
Րումէլի երկաթուղի	»	115	75
Օսմ. մաքսատուն	»	518	50
Օսմ. Ռէժի	»	321	—
Բէյրութ Թիւրք 4%		492	—
Քրէտի Լիոնէ		1043	—
Իտալական Ռանթ	»	97	45
Սպանիական արտաքին	»	69	50
Թրանսվալ	»	91	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	180
[illegible]	»	2	—

ՎԻԷՆՆԱ 28 Մայիս

Թղթադ. Լոնտոնի վրայ	»	240	40
Րումէլիի երկաթուղի	»	108	50
Օսմ. Ռէժի	»	294	—

ՊԵՐԼԻՆ, 28 Մայիս

Րուպլը	»	218	25
Րումէլիի երկաթուղի	»	112	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	260

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Զիւլֆարի փողոց, Սելանիկ խան, Թիւ 1—9

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա և թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գետինի մուշամպաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

1803
IMPERIAL
ԻՄԲԵՐԻԱԼ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Հաստատեալ ի Լոնտոն 1803 ին

Դրամագլուխ	Ա. Ո.	2,900,000
Վնասուց հատուցուած		16,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, շէնք եւայլն խիստ չափաւոր գիներով
Դեր-գործակատար Լիազօր գործակ. Թուրքիոյ
ՖՈՍԻՕՆ Տ. ԳՈՒՐԹԷԼԼԻ Շ. Բ. ԳԼԻՖԹԸՆ
Ղալաթիա, Ինայէթ Խան

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԳԱՐԼՕ ԱՀՆԱՄԵԱՆ
ՀԱՅ ԿՕՇԿԱԿԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ
ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ
Նաեւ կաղերու համար պատրաստուած
Գալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 103

ԻԼԱՆ

Բուրսա վէ Թելէկրաֆ Նեզարեթինտեն

Հինտիստան մուխապերաթընըն թէէմինի զըմընտա թէմտիտի միւգթէզայի Իրատէի Սէնիէի հազրէթի Խիլաֆէթբէնահիլէն օլան խաթլար իչուն միւպաշարաթը լազըմ կէլէն թէլ վէ իզոլաթոր վէ սաիրէնին մահալլը միւխթէլիֆէյէ թէսլիմ խուսուսը մուզայէտէյէ իլէ միւնագասա Պազար Ալի ճանիպը սամիսինտէ միւրաճաաթ իտէն Քալիպի աճիզին արզ վէ թէքլիֆի մուճիպինճէ գապուլ էթտիկի թէնզիլաթտան սօնրա պա Իրատէի Ալիյէ ալէլ ուսուլ օ էսասը իւզէրինէ էննիտէն միւնագասայա վազ խոլմուշ վէ կէլէճէք հազիրանըն աքօրտինճի բազար էրթէսի կիւնիւ իհալէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլմաղլէ իթասընա թալիպ օլանլար նիմունէ վէ շէրաիթինի կէօրմէք վէ տահա զիատէ թաֆսիլաթ ալմագ իւզրէ իւզէրէ ան նիսպէթինտէ թէմինաթ ... օտասըլա մուգավելաթ մուհարրիրլիկինտէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիյէլէրինի վէ պոնլարտան պիր Փապրիգա նամընա հարէքէթ իթմէք իսթէյէնլէր տախի մէնսուպ օլաճագլարը Փապրիգալարտան րէսմի վէքալէթնամէլէրինի համիլէն Թէլէկրաֆ վէ Պօսթա Նէզարէթի մէճլիսի իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 16 մայիս սէնէ 317

ԻԼԱՆ

Անատոլը Օսմանլը Թիմուր Եօլը

Համամ մէվքըֆինէ մախսուս կիտալ կէլմէ սիլէթլէրի հազգընտա 9 Նոմէրօլը Փէվքէլատէ վէ մուվաքքաթ եօլճը թարիֆէսինտէ մուայյէն միւտտէթի իթթիպարինին ֆի 1 հազիրան էֆրէնճի 1901 թարիխինտէն իթիպարէն օթուզ կիւնէ թէմտիտ իտիլտիկի վէ պինաէն ալէյհ մէզքիւր սիլէթլէր օն կիւն երինէ օթուզ կիւն միւթէպէր օլաճագը իլան օլունուր

Ֆի 21 մայըս էֆրէնճի 1901

Միւտիրիյէթ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

Արիս եւ Ընկ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ եւ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափագողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուններուն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լաքարիէս Որդի եւ Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՒՐՍԱՅ.— Պ. Պ. Աքքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Դալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանեալ.
ՌՈՒՍՉՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռօն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վառնրնկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտեզ.
ԻՍԿԻՒՊ.— Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.

ROYAL VICTORIA
HAIR RESTORER
ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ
ԱՆՎՐԻՊԵԼԻ ԴԵՂ
ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՔԸ ԵՒ ՊԵԽԸ ՈՒԺՈՎՑՆԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՆՑ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը Նրբամաշկերը կանխեաչնէ երբ անգամ մը գործածէք զայն․ անմըրցելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը․ շիշ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը ախորժելի է և հերաթափութիւնը կ'արգիլէ։ Աստիճանական այլ ստոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը Ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մտազբաղութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մազերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ․ մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer․ ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉը մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է շիշը երերցնել և փոքր ըսպունգով մը օրը անգամ մը շփել մազերուն արմատները։ Փափագուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղարաններու մէջ միայն։ Օսմ․ կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էմմանուէլ Գարուանա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վօյվօտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի թրամուէյի գծին մօտ, թիւ 95—96։ Նոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով տրուած 1853 սեպտ․ 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ելն․

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ
Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ․ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, չափաւոր փոքր վճարումներով․—(մանրամասն պայմանները կանխաւ ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն տղեկաւի, երկաթուղիի, բիւնկի ելն․ արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շաբաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 Ֆրանք), այսպիսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Ֆ․՝ մահուան պարագային, 15,000 Ֆր․՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը․—ՕՍՄ․ ԿԱՅՍ․ ՊԱՆՔԱ
Ընդհ․ Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ

Ղալաթիա, Օսմ․ Պանքային դէմը, Ինտյէթ խան, թիւ 7, 8, 9։

ՍԻՆ ԿԵՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ․ ՊԱԼԱՏԱՆ
Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները գլուխ անցք․ պաշտպանեալ տկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ․ Ժ․ Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ՊԷՐԱ, Շիրազի Համայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին առջեւ․ Թրամվայի կայարանին դիմաց․

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2․ Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց թիւ 13։

ՊԱԶԱՐ ՍԹԱՄՊՈՒԼ
ԱՊՏԻՒՐՐԱՀՄԱՆ ԹԵՎՖԻԳ ԷՖԷՆՏԻ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, շալիկներ, գլխարկոցներ, տէքոլթէ շալիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, անուշահոտութիւններ, ապաժուռով լամբաներ, պայուսակներ և այլն, և այլն։ Բոլոր ասոնք աներեւակայելի ըլլալու աստիճան աժան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

BAIN ANTIRHUMATISMAL

ՌԻՒՄԱԹԻԶՄԻ ԴԱՐՄԱՆԸ

Զարմանալի բան չէ, ուշադրութեամբ կարդացէք։

Այլ եւս պիտի չգանգատիք ոչ ռիւմաթիզմէ (յօդացաւ) ոչ ծունկի, բազուկներու, թիկունքի ևլն․ հովերէ, ցաւերէ ու խիթերէ։ Բժշկական աշխարհին քաջածանօթ Տօքթէօռ Լամօ, այս կարգի հիւանդութիւնները բուժելու համար հնարեց ՀԱԿԱՌԻՒՄԱԹԻԶՄԱՅԻՆ և արիւն շինող՝ ՊԱՆԵՕԻ ԴԵՂ ՄԸ որ ամէնէն սաստիկ ռիւմաթիզմը կարճ ժամանակի մէջ, հիմնովին կը բուժէ, ԱՌԱՆՑ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍԵԼՈՒ։

Ռիւմաթիզմի ամէնէն սաստիկ ցաւերը, առաջին պանեօով զգալապէս կը հանդարտին։ Ամէնէն յամառ, հինցած և անբուժելի ռիւմաթիզմները որք ջերմուկներու լոգանքով չեն բժշկուած, Տօքթ․ Լամօի դեղով հիմնապէս և ապահովապէս կը բժշկուին, ընդամէնը վեցէն տասներկու պանեօ ընելով, հիւանդութեան տեսակին համեմատ։

Տօքթ․ Լամօի հակառիւմաթիզմային եւ արիւն շինող՝ պանեօի դեղը,—որով երկու օրը անգամ մը պէտք է պանեօ ընել—ռիւմաթիզմի ամէն տեսակէն զատ, կատարեալ յաջողութեամբ կը բժշկէ նաեւ ՍԻԱԹԻՔ ըսուած կողի և ազդրի խիթն ու ցաւերը․ և մինչեւ հիմա անբուժելի կարծուած ԿԱԹՈՒԱԾԸ, ԱՒԱԶԱԽՏԸ (գում խասթալըղը) և ամէն տեսակ ջղային հիւանդութիւնները։

Տօքթ․ Լամօի պանեօն, ներսէն առնուած դեղերուն վրայ սա առաւելութիւնն ունի որ դուրսէն գործածուելով, ստամոքսը չյոգնեցներ, առողջութեան չի վնասեր․ կազմուածքը կը զօրացնէ և հիւանդութեան ամէնէն սաստիկ շրջանին մէջ ու հարբուխի ժամանակ ալ կը գործածուի։ Ապաքինողներն ու պրօնշիթի ենթարկուողներ այս պանեօին շնորհիւ կը վերստանան իրենց ոյժն ու առողջութիւնը։ Այս դեղը օճառ մըն է որ մորթին ծակտիքները բանալով դիւրութիւն կուտայ մաքուր օդին ներմուծման։ Ամիսը մէկ պանեօ ընելով զերծ կը մնայ մարդ ռիւմաթիզմէ։ Ռիւմաթիզմի ամէնէն աժան դեղն այս է, որովհետեւ ճշմարտապէս կը բուժէ հիւանդութիւնը։ Կը ծախուի մեծ դեղարաններու և դեղի վաճառատուններու մէջ։ 652 20—30

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ․
Ամենահին Միջազգային Ընկ․ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ․ ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր․։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000Ֆր․։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագիրներուն քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնառութեանցն սկսեալ կ'երաշխաւորէ արհեստի․ բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները․ առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ առաջուց որոշուած փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Հ․ ՕՒ․ ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ․
Ընդհ․-Գործակալ
192 Յ․ ՔՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Մէկ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերփուլ և [illegible] Գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	3131
Ցիթոնիա	7269	Քէֆալոնիա	1814

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյտանճըզատէ խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] փողոց 255

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ․ Ա․ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԵՐԱ 396
(Նաննի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զօպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաառաւել ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լցնէ․ ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, Ոսկիէ, ճենապակիէ ու կաուչուկէ արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն, ծամողութիւն եւ ազատ առոգանութիւն երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible] գործերը եւ ամենակատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, առանց ցաւի [illegible]։

Տ․ Գ․ Հաճախորդները կ'ընդունի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Մանօթ.—Գոյութիւն ունեցող մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ!! 197

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «հիփօֆոսֆիթ մը [illegible]» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը աւելի յաջողակ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒՄՈՒԽՏԸ, ԽՈՑԸ ([illegible]),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՍԻՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալութիւն ի Կ․ Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ՕՍՄ․ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ․ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ․ 1892 թուականը (20 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ․ Ալպէր Սիմըն
Քարաքէօյ խան, Վօյվօտա փողոց թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՕՒՐՍ Էֆէնտի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ․ Պանքային մասնաճիւղը
Էֆէնտի համի [illegible] փողոց,
Օսմ․ Նախակրթարան դէմը

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ․ Ի․ Զասօխ
Մահմուտ Փաշա, Զօրլուլը խան, թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հալլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Հօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3807	Գօնկօ	2906	Հիտալկօ	1595	Մարէնկօ	2373	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրգօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
[illegible]	2377	[illegible]	4211	[illegible]	1581	Միլանօ	2557	Սիլվիօ	1193
Բասսանօ	1822	Տօրինօ	927	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէզօ	1800
Գօլօմպիօ	1384	Ֆալքօ	2383	Հօրասիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Դրակօ	1076	Ֆլօրօ	1713	Հումպըր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ․ Ուիլսըն	1546
Դիւնօ	841	[illegible]	504	Իտօ	3354	Նէրօ	1083	Թօրրօ	3227
Դըֆֆէլօ	4431	Իպրօ	1464	Իվանհօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1476
Դէլլօ	1671	[illegible]	1520	Ջիւնօ	1080	Օնթարիօ	4086	Թօրքուաթօ	487
Դալլասօ	1887	Իարգօ	1841	Կիլէօ	1052	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	3429
Դօձէօ	1244	Ծիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Պալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտա	1328	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1229
Ձէօրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1052	Ռիալթօ	3329	Վօլթուռնօ	2898
Էրէգօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանտօ	2372	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Դիտօ	3697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիւանօ	1343	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Քօնկօ շոգենաւը, Նաւապետ Սմիթհ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։
Դիմել առ գործակալը Տ․ ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՔՕԶՕ
Թիւ 22—24․ Քէպէճի Մէհմէտ խան, Ղալաթիա 277

ՏՈՔԹԷՕՐ Յ․ ԱՐԱԳԵԱՆ
Մանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը․ Թ․)։ Բշ․ և Ուրբ․ կէս օրէն առաջ Սիրքէճիի դեղարան Նալպաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Գշ․ 15/28 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Դշ․ 16/29 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (ճամբորդելով Աղեքսանդրէթ, Բէյրութ-Եաֆա, Եաֆա, Հայֆա եւ Բիրէ)։
Ե․ 17/30 Օտեսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ։
Եշ․ 17/30 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 4էն յետ միջօրէի։
Ուրբ․ 18/31 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։ 251

ՖՐԵՏ․ ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ․
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլի և Միջերկրականի գիծ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Դալմաթիան	3500
Արմէնեան	10500	Իպերեան	3500
Չեսթրիան	10500	[illegible]	3000
Լանքասթրեան	9000	Ալճերեան	3500
Ֆիլատէլֆիան	9000	[illegible]	3500
Քօլոմպիան	8000	[illegible]	2500
Ճօրճեան	8000	[illegible]	2500
Գանատեան	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
Վալէնշիան	5700	Թրիւնօ	890
[illegible]	5700	[illegible]	808
[illegible]	5700	[illegible]	830
[illegible]	[illegible]		

[illegible]

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ [illegible]
Ղալաթիա, [illegible]
600 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ [illegible]
Ն․ ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ․
Ամսական ուղղակի Մարսէյլ երթալ։
Առաջին կարգ 245 Ֆրանք․ Բ․ կարգ 175 Ֆրանք․ Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ [illegible] 516 Թ․ ԲԷՔՕԼ

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլի, Պոլսոյ, [illegible]
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	3000	[illegible]	1400
[illegible]	2000	[illegible]	1250
[illegible]	2000	[illegible]	1250
[illegible]	3000	[illegible]	1000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Տ․ Վ․ ՎԻԹԱԼ և ԸՆԿ․
[illegible] խան
[illegible]
194 21․ [illegible]

[illegible]

— 14 —

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

27․ «Ապենեան լեռներ որ մինչեւ Յոնիական ծովը կ'երկարին․» 99․— այսինքն՝ Ապենինեան լեռները՝ որոնք կ'երկարածգին մինչեւ Յոնիական ծովը։—«Ապենեանները Անտառները» 230, 237․— այսինքն՝ Ապենինեաններէն Անտառները։

28․ «Իսկ ես, այցելութիւնը մեծ հաճոյք պատճառեց ինծի․» 99 —Գալով ինծ, այս այցելութիւնը մեծ հաճոյք պատճառեց։

29․ «Կարի նախանձոտ է Տէրօսին», 103․—Չափազանց նախանձոտ է Տէրոսի նկատմամբ։

30․ «Մեր դասարանը միւսներէն առաջ դուրս ելաւ», 108 — Մեր դասարանցիները (մեր դասարանին տղայքը) միւսներէն առաջ դուրս ելան։

31․ «Այն խաղալիք չունիք», 113․— Այս խօսքէն կը հասկցուի թէ նա մտադրած է չխաղալ, մինչդեռ հարկ էր ըսել․ «Նա խաղալիք չունի» — «Հմմտ․ խաղալիք», 112, 113․ «խաղալիկ» 113 114։

32․ «Որ գրագրի դեր կը կատարէ» 119․ qui sert de secrétaire.— Որ քարտուղարի պաշտօն կը վարէ, որ կը ծառայէ իբր քարտուղար, որ քարտուղարութիւն կ'ընէ։— «Ծառայութեան արհեստը ընելով», 239 իբր սպասուհի ծառայելով, սպասուհիի պաշտօն վարելով, սպասուհիութիւն ընելով։— (Աղջիկը՝ իր մօր) «Սպասուհիի տեղ պիտի բռնեմ քեզի» 231․ je te servirai de bonne.— Իբր սպասուհի պիտի ծառայեմ քեզ։

33 «Պատիւը տեղը բերել», 121․— Փրկել (racheter) իր պատիւը։— «Իր համբաւը տեղը բերել», 238 — Վերահաստատել (rétablir) իր համբաւը։

34․ «Վերմակը կը չոկէր հիւանդին», 128 — (Նա) կը շտկէր հիւանդին վերմակը։

35 «(Հայրն) միշտ անոր վրայ ու անորներուն վրայ կը խօսի», 139 —(Հայրս) շարունակ կը խօսի (ne fait que parler) անոր ու անորիններուն վրայ։

86․ «Բացատրութիւններ հարցնել», 160․—Բացատրութիւններ խնդրել, ուզել։

36 «Ոտքին ծայրերը կոխելով», 79, 162․—«Ոտքերուն ծայրովը քալելով» 220․ «Ոտքերուն ծայրը կոխելով» 225 — «Ոտքերուն ծայրը կոխելով» 230․—«Մատներուն ծայրերը կոխելով», 102 —«Մատներուն ծայրերը կոխելով», 297․—«Մատներուն ծայրերը կոխելով» 311 — այսինքն ոտքին մատներուն (կամ թաթերուն) վրայ կոխելով։

38․ «Կռուփի հարուածներ», 163, 204 — Կռուփներ։— «Բռունցքի հարուածներ», 319․— Բռունցներ։ Հմմտ․ «Բռունցք», 251․—«Ոտքի հարուած մը», 264 — Աքացի մը, կից մը։

39 «Կարծես թէ վարժարանը հաւասար կ'ընէ ամէն (!) դասակարգերը և ամէն մարդ իրարու բարեկամ կ'ընէ», 166․— Կարծես թէ դպրոցը կը հաւասարեցնէ դիրքերն (positions) ու կը բարեկամացնէ ամէնքը։

40․ «Թիկնաթոռին յենարանին վրայ կը կախուէր դափնիէ պզտիկ պսակ մը», 174․— Թիկնաթոռին յենարանէն ի վար կախուած էր փոքր դափնեպսակ մը։— «Պատին վրայ կախուած էին վրձիններ ևայլն» 194 — Պատէն ի վար կախուած էին վրձիններ ևայլն։

41 «Սեւ մորուք (երկու բառով ած․ և գոյ․)», 174 — Սեւմօրուք, սեւամօրուս (մէկ բառ․ բարդ․ ած․)։— «Արիւն թաթախ», 113, 266 — արիւնաթաթախ։— «Բեկ բեկ», 276․— բեկբեկ։— «Չար սիրտ», 100 — չարսիրտ, չարասիրտ։— «Բարձր ճակատ», 179 — բարձրճակատ, բարձրաճակատ։ Հմմտ․ «Բարձրաճակատ» 316։

42 «Իր սովորութեան համեմատ», 175, 299․— Իր սովորութեան համաձայն։— «Իրենց մէջ եղած համաձայնութեան մը համեմատ», 238․— Իրենց միջեւ գոյացած համաձայնութեամբ մը, ինչպէս որ համաձայնած էին իրենց միջեւ։

43․ «Ժանեկաւոր», 176 dentelé.— ժանեկաւոր (փողկապ)։— «Ժանեկաւոր», 262 crénelé.— ժանեկաձեւ, ատամնաձեւ (ճակատ՝ շէնքի)։

44․ «Սեւ հագած», 176․—Սեւեր հագած․․․ սեւազգեստ․ (սեւ կամ սեւեր հագուած)։ Հմմտ․ «Սեւազգեստ մորդ հետ», 297։

45․ «Իւրաքանչիւր տղան», 177 —Իւրաքանչիւր տղայ։— «Որո՞ւ մտքէն կ'անցնէր» 218 — Որո՞ւ մտքէ կ'անցնէր։

46․ «Ուսերուն վրայ ծածան իր խարտեաշ մազերը խոպոպուած», 179․— Ուսերը ողողուած՝ իր խարտեաշ գանգուրներով, իր դեղձան խոպոպիքներով։

47․ «Ոչ՛, բնաւ նախանձութեան չէ», 181․— Ո՛չ, նախանձը չէ բնաւ ասոր շարժառիթը։

48․ «Հայրը շատ չփացուցած էր զինքը, չի գիտնալով թէ կարող էր, խորապէս, ամէնէն ազնիւ զգացումներու, ու նաեւ մեծանձնութեան ու վեհանձնութեան, եթէ առիթը պատահէր, ՈՒՍՏԻ սանձը վիզը թողած էր անոր, սպասելով որ ինք իրմէն խելքը գլուխը գայ», 187 — Հայրը չափազանց չփացուցած էր զայն, քանզի գիտնալով որ նա իրենէ (au fond) ընդունակ (capable) էր ամէնէն ազնիւ զգացումներու, և նոյն իսկ՝ ի դէպ ժամու՝ վսեմ ու վեհանձնական գործի մը, սանձարձակ թողած էր զայն, սպասելով որ նա ինքնին խոհեմանայ (խելաբերի)։

49․ «Այն ատեն հիւանդը երկար նայուածք մը նետեց անոր վրայ ու զայն ճանչնալ թուեցաւ», 196 — Այսինքն՝ այն ատեն հիւանդն երկարօրէն նայեցաւ անոր, և այնպէս թուեցաւ թէ կը ճանչնէր զայն։

50 «Հայրս բարեկամի պէս կը վարուէր հետը», 206․— Հայրս անոր հետ կը վարուէր՝ իբրեւ բարեկամի մը հետ։ «(Հայրս) հետս կը խօսէր, իբրեւ բարեկամ մը», 207․—(Հայրս) ինծ կը խօսէր՝ իբրեւ բարեկամի մը հետ։

51․ «Ինծի վստահեցէք», 213․— Վստահեցէ՛ք ինծ։

52 «Գլուխը երերցնելով ծաղրով մը», 214․—Գլուխը երերցնելով ծաղրաբար։

53․—«Ան եռանդ», 215, 232․— Անեռանդ։

54․ «Որո՞ւ մտքէն կ'անցնէր «218․— Որո՞ւ մտքէն կ'անցնէր, ո՞վ կրնար երեւակայել։

55․ «Միայն մէկ գիրք մը կարդայ», 221․—Միայն մէկ գիրք կը կարդայ։—«Մէկ ժամ մը», 79․— Մէ՛կ ժամ։

56․ «Ընկերութեան մէջ ինչպէս բանակին», 221․—Ինչպէս բանակին՝ նոյնպէս և ընկերութեան մէջ։

57․ «Եթէ անցնին երկաթուղիի մը կայարանէ» 221․—Եթէ անցնին երկաթուղիի կայարանէ մը։

58․ «Ելնարանը կորնած բարձր պատուհանի մը հեռու էր ծնօտէն», 235․— Շարժասանդուղը՝ բարձր պատուհանի մը կրթնցուած ըլլալով՝ հեռու էր ծնօտէն։ Դժուար է գիտնալ թէ սանդուղները ելարան միայն են՝ թէ իջնարան ալ են, բայց ո՛րն ալ որ ըլլան, ապահով ենք թէ ելնարանը չի կրնար կորնած ըլլալ, այլ՝ կրթնցուած, քանի որ appuyée հոս կրաւորաբար առնուած է, ո՛չ թէ չէզոքաբար։

59․ «Պարտաւորեցաւ կանգ առնել շունչ առնելու համար․ 245․— Պարտաւորեցաւ կենալ՝ հանգիստ (շունչ) առնելու համար։

60․ «Ծածանուս թաւուտներու հանգոյն (կղզիներ)», 250 — Ծովածուփ անտառակներու պէս, ալեծուփ թաւուտներու նման։

61․ «Հարիւրաւոր փարսախներ ոտքով ընել», 251․․․ Հետիոտն երթալ։

62 «Սայլորդները ․․․ կը խթէին եզները․ զանոնք խթելով երկար (՝․) խթաններով», 262 — Սայլորդները ․․․ կը դրդէին եզները՝ մշելով (մխելով) երկայն խթաններու միջոցաւ։

(Շարունակելի)